

12 Din

Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, Int. 3069. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/1.

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust. Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/1.

Današnja številka vsebuje:

Notranja ureditev države
Kmetiska zaščita podaljšana
Romunski novinarji v Ljubljani
Podržavljenje ženske realne gimnazije v Ljubljani
Edo Držaj razstavlja
Položaj na lesnem tržišču

Št. 119

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v sredo, dne 28. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Notranja ureditev države

Dan na dan se zagotavlja s te in one strani, da je hrvatsko vprašanje naše glavno politično vprašanje, da je kratkoročno vprašanje vseh vprašanj. Resnico te trditve so potrdile tudi petomajniške volitve, kakor se zatrjuje, kajti narod je s svojim glasovanjem za listo dr. Mačka izrazil svojo voljo, da se hrvatsko vprašanje reši. Kljub vsem tem zagotovilom o važnosti hrvatskega vprašanja in kljub tej poudarjeni volji naroda, da se reši to vprašanje, pa vendar še ni bil predložen jugoslovanski javnosti niti en načrt, ki bi konkretno povedal, kako rešiti hrvatsko vprašanje.

Naša javnost je sicer pričakovala, da bo ta program podala združena opozicija, če ta ne, pa vsaj dr. Maček kot glavni interesent za rešitev tega vprašanja. Toda na shodu združene opozicije v Kragujevcu smo slišali le to, da bo izvoljen poseben odbor za proučevanje tega vprašanja, dr. Maček sam pa se tudi še nadalje ogrinja v molk. Tudi takrat, ko je bil objavljen program Jugoslovanske radikalne zajednice, je pričakovala jugoslovanska javnost, da dobi konkreten predlog o rešitvi hrvatskega vprašanja. Tudi to pričakovanje se je izjalovilo in mesto konkretnega programa smo dobili le kopo lepih besedi. Kasneje je bila objavljena tako imenovana pohorska deklaracija jugoslovanskih nacionalistov, ki so se dostikrat radi predstavljali kot posebni specialisti za razna prečanska vprašanja. Toda tudi njih resolucija je razočarala, ker so pač besede o potrebi dekoncentracije oblasti in decentralizacije uprave že bile tolikokrat uporabljene, ne da bi bile tudi podrobneje razložene, da so že davno izgubile vsak zvok. Hrvatsko vprašanje je tako ostalo le zahteva, ki še naprej čaka na svojo konkretizacijo.

Pri tem pa je nastala še nova težava. Ker ni konkretnih predlogov in ker tudi še ni bilo stvarne debate o vsem vprašanju, se danes presoja vse vprašanje le po skrajnostih, ki jih predlaga ta ali druga stran. Zato je vedno težje začeti z diskusijo o tem vprašanju, zlasti še, ker je obteženo s celo vrsto predsodkov. To je morda tudi razlog, da ne pridemo do nobene konkretnega predloga.

Morda bi bilo zato dobro, če bi se poskusilo z drugo metodo, da se pride do pozitivne razprave o hrvatskem vprašanju. To bi se doseglo na ta način, da bi šli nazaj na one predloge, ko so priznani zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev sklenili sporazum o notranji ureditvi njih države. Ta sporazum je bila dne 20. junija 1917 sklenjena **Krfska deklaracija**, ki sta jo podpisala Nikola Pašić za srbsko vlado, dr. Trumbić pa za Jugoslovanski odbor in ki jo je kmalu nato sprejel tudi črnogorski odbor. Večina določil Krfske deklaracije itak ne bi niti danes povzročila nobenega spora, glavno težavo bi povzročala le njena zahteva, da o ustavnih vprašanjih odloča samo kvalificirana večina.

Velika prednost Krfske deklaracije pa je v tem, da je bila soglasna deklaracija vseh Jugoslovancev in da je v njej z vsoto odločnostjo poudarjena želja po skupnem življenju. Poudarek je iste volje, ki je danes poleg tega okrepljena z izkušnjami dolgoletnega skupnega življenja, bi moral tudi biti izhodišče za rešitev vprašanja naše notranje ureditve. Dočim se danes takoj v začetku vsakih pogajanj naglašajo razlike v predlogih Hrvatov ali Srbov, bi se z naslonitvijo vse debate na načela Krfske deklaracije moglo poudariti zlasti to, kar je že enkrat v slogi združilo ves narod.

Za rešitev hrvatskega vprašanja je potreben konkreten predlog. Od političnih strank takšnega predloga nimamo, zato se je treba ozreti po katerem drugem. Krfska deklaracija je eden takšnih predlogov in zaradi idealnega ozadja, iz katerega je zrasla, tudi sposobna, da olajša rešitev našega glavnega vprašanja, vprašanja naše notranje ureditve.

Bled sprejema...

Pred sestankom Male antante na Bledu

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je prispel včeraj — Titulesca pričakujejo danes — Romunski in češkoslovaški novinarji so že na mestu

Bled, 27. avgusta. Včeraj je prispel češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Z njim je tudi češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Girs s soprogo. Nastanila sta se v hotelu Belvedere. — Opaža se tudi živahno kretanje diplomatskega zbora.

Bled, 27. avgusta. AA. Danes ob 11.20 se je pripeljal na postajo Lesce predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev dr. Milan Stojadinović v spremstvu g. Pelivanovića, našega po-

slanika v Madridu, g. Koste Lukovića, šefa centralnega Presbiroja, in V. Protića, uradnika zunanjega ministrstva. V Lescah so sprejeli in pozdravili predsednika vlade naš pariški poslanik g. Božidar Purić, šef protokola Ika Novaković in svetnik zunanjega ministrstva dr. Ivan Subotić.

Predsednik vlade se je takoj po prihodu odpeljal v hotel »Belvedere«, kjer so zanj rezervirani apartmani.

Bled, 27. avgusta. Ob 18. so prispeli sem-

kaj iz Ljubljane romunski novinarji. Ob 18.45 pa so se pripeljali preko Jesenic češkoslovaški novinarji z g. Mihovskim na čelu.

Na Bledu je zbranih okoli 40 tujih in domačih novinarjev.

Bled, 27. avgusta. AA. Danes se je peljal čez Bled v Badgastein šef romunskega presbiroja g. Dragu. V Badgasteinu bo referiral svojemu ministru Titulescu, ki ga jutri pričakujejo na Bledu.

Kmetska zaščita podaljšana do 1. oktobra

Plačilo 1. septembra zapadlih obresti odloženo do 1. oktobra — Nova zaščita predvideva individualno rešitev dolžnikov-kmetov

BEograd, 27. avgusta. 1. septembra poteče uredba o zaščiti obresti kmetijskih dolgov. Z ozirom na težavnost celokupnega vprašanja kmetijskih dolgov je bilo pričakovati, da bo vlada tozadevno uredbu podaljšala, da se tako vprašanje premoti do podrobnosti in šele nato doprinese dokončna rešitev. Načeloma je bilo po poročilu gospodarsko-finančnega odbora ministrov sklenjeno, da se z novo uredbu reši vprašanje kmetijskih dolgov v smislu zaščite posameznih dolžnikov ter da se ukine splošni moratorij. Vprašanje je treba rešiti do 1. oktobra, dotlej pa se podaljša uredba, ki poteče 1. septembra.

Izjava kmetijskega ministra glede kmetijskih dolgov

Beograd, 27. avgusta. b. Minister za kmetijstvo je danes dopoldne dal novinarjem v zadevi odplačevanja kmetijskih dolgov sledečo izjavo:

Z uredbu, ki je izšla meseca februarja, je bilo odloženo plačevanje obresti do 1. septembra t. l. Ker je ta rok zelo blizu, je izdana nova uredba, s katero se ta moratorij podaljša do 1. oktobra t. l., to pomeni, da so v preteklem letu dolžniki kmetije morali plačati 15. novembra 6% obresti, pa je potem bila meseca februarja donešena druga uredba, s katero se obresti znižajo na 4 in pol %. Tisti kmetije, ki so izvršili plačilo 1. novembra lanskega leta, so plačali 6% obresti, ali ki so to storili 1. februarja, so se mogli okoristiti s to

uredbu in so plačali 4 in pol %. Glede na razliko 1 in pol %, se ta razlika odpiše od glavnice. Nova uredba, ki bo izdana 1. oktobra, kakor je sklenila vlada, se bo gibala v okviru sklepa same vlade. Kakor se vidi, gre tu za plačilo obresti, ki so bile vplačane do 15. novembra 1934 leta. Za tiste pa, ki tega plačila niso izvršili, se rok podaljša s novo uredbu do 1. oktobra z nižano obrestno mero 4 in pol odst. Rednim plačnikom, ki so plačali svoje obveznosti še do 15. novembra 1934 leta, se bo odpisal 1 in pol odstotka glavnice.

Zatem so zaprosili novinarji za podatke o žetvi in dobili odgovor, da bodo točni podatki objavljeni v septembru.

Uredba o pobijanju in zatiranju živinske kuge

Beograd, 27. avgusta. AA. Ministrski svet je na predlog kmetijskega ministra na podlagi § 63 finančnega zakona za 1934/35 leto predpisal uredbu o dopolnitvi člena 98 zakona o pobijanju in zatiranju živinske kuge od 14. junija 1928.

S to izpremembo je urejeno vprašanje izplačila odškodnine za zaklane konje, obolele na smrkvosti. Izplačilo bo vršila komisija po opravljeni preveritvi takoj na mestu.

Po dosedanjem postopku so morali lastniki konj po ugotovitvi kuge čakati po več mesecev za povračilo škode za zaklane konje. Odškodnino bo izplačeval lastniku veterinar, ki bo dobil vnaprej denar proti začasnemu potrdilu.

Konferenca senatorskega kluba JNS

Beograd, 27. avgusta. b. Predsednik senatorskega kluba Jugoslov. nac. stranke Kosta Timotijević je sklical za jutri dopoldne ob 10. konferenco članov tega kluba. Tej konferenci bodo prisostvovali tudi člani glavnega odbora. Konferenca bo v prostorihih senata.

Za pravice banovinskih uradnikov

Beograd, 27. avgusta. b. Delegacija banovinskih uslužbencev Drinske banovine je izročila ministru za promet dr. Spahu dobro utemeljeno resolucijo, v kateri zahteva, da se banovinskim uslužbencem prizna pravica do 50% popusta za vožnje na državnih železnicah. V resoluciji citirajo §§ 31 in 32 zakona o banovinski upravi, po katerih se pravice in dolžnosti banovinskih uradnikov izenačijo z vsemi ostalimi državnimi uradniki in obenem poudarjajo, da imajo uradniki okrožnih in osrednjih zavarovalnih uradov to prednost, čeprav imajo boljše plače.

Nov komandant žandarmerije

Beograd, 27. avgusta. b. Za komandanta žandarmerije je postavljen diviz. general Jovan Naumović, za pomočnika pa pehotni brigadir general Vujičić Kosta.

Sklep ministrskega sveta glede dobav premoga

Beograd, 27. avgusta. b. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji sklenil, da se dobave premoga za mesec september izvrše na podlagi dosedanjih kontingentov, med tem pa se bo to vprašanje vsestransko strokovnjaško proučilo. Danes dopoldne ob 11. je sprejel minister prometa dr. Mehmed Spaho v tej zvezi direktorja Trboveljske premogokopne družbe dr. Vrhunca in župnika Siferja.

Smrtna nesreča Slovenca v rudniku Ravna Reka

Beograd, 27. avgusta. b. — V rudniku Ravna Reka se je smrtno ponesrečil slovenski delavec Anton Požun.

Napredovanje učiteljev in učiteljic

Beograd, 27. avgusta. b. Z ukazom Nj. Vel. kralja so napredovali v 6. skupino Josip Groznik, učitelj v Hrastniku, Zgur Eliza, učiteljica v Toplicah pri Zagorju, Stone Serafina, učiteljica v Sostrem pri Ljubljani, Tominc Vekoslava, učiteljica v Slovenjgradu. V 7. skupino: Medic Stefanija, učiteljica v Pušcavi, srez Maribor desni breg, Mihelčič Hilda, učiteljica v Toplicah pri Zagorju, Milove Josipina, učij-

teljica na Ŭncu, Pavlič Albina, učiteljica v Koblju, srez Konjice, Pavlič Ivo, učitelj v Koblju, Sevnik Erna, učiteljica v Mozirju, Pečarić Jelica, učiteljica v Studencu, srez Krško, Petelin Albin, učitelj v Skrilju, srez Kočevje, Predan Lea, učiteljica v Mozirju, Pirc Josipina, učiteljica v Vel. Trgu, srez Krško, Podboj Marija, učiteljica v Ljubljani, in Povh Vaclav, učitelj v Dramljah.

Uredba o organizaciji ministrstva za pošto, telegraf in telefon

Beograd, 27. avgusta. b. Današnje Službene Novine objavljajo uredbu o organizaciji ministrstva za pošto, telegraf in telefon in uredbu o izmenah in dopolnitvah uredbe o trgovsko-obrtnih zbornicah ter uredbu o volitvah svetnikov.

Dr. Preka na obisku pri ministrih

Beograd, 27. avgusta. b. Bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Preka je danes dopoldne obiskal ministra za kmetijstvo Svetozarja Stankovića in ministra za radnje inž. Bobića.

Naša država na sejmu v Bariju

Beograd, 27. avgusta. Naša država se udeleži letos v tretje barijskega sejma, ki bo od 6. do 21. septembra. Razstavila bo vse blago, ki pride v poštev za izvoz na to tržišče južne Italije. Da bo razstavljalcem omogočeno čim lažje razstavljanje, je ministrstvo za korporacije dovolilo prodajo razstavljenih predmetov izven kontingenta za 20 krat večji znesek od tistega, ki so ga sami plačali upravi velesejma za najete paviljone. Razstavljalci se lahko okoristijo s to ugodnostjo pod temile pogoji:

1. blago mora biti primerno za razstavo, biti morajo popolnoma manufakturni izdelki; sirovine so izključene.

2. uvoz izven kontingenta bo dovoljen samo za dejansko razstavljeno in na sejmu prodano blago za časa velesejma, to je od 6. do 21. septembra. Vse to blago mora priti popolnoma urejeno v paviljonih na način, kakor je običaj na velesejmih.

3. Prodaja se mora vršiti neposredno konsumentom ali zainteresiranim trgovcem. Strogo je prepovedano prodajanje zastopnikom takih tvrdk, ki se nahajajo v Italiji.

Vreme

v naši državi dne 27. 8. 1935.

K r a j	Baro- meter	Temperatura		Padavine v m/m
		najnižja	najvišja	
Ljubljana	755.3	17	24	6.5
Maribor	753.8	16	26	1.0
Zagreb	755.4	18	30	5.0
Beograd	755.6	20	35	—
Sarajevo	758.5	12	32	—
Skoplje	763.3	16	34	—
Split	756.2	23	31	—
Kotor	757.5	21	—	—
Rab	756.9	18	—	2.0

Najvišje temperature veljajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

Novisad: Oblačno na večjem severnem delu, kjer so možne na nekaterih krajih nevihte. Jasno na skrajnem jugu. Solnce vzhaja ob 4.54, zahaja ob 18.24.

Dunaj: Spremenljivo, splošno poslabšanje vremena.

Politični utrinki

Občinske volitve na Hvaru

Občinske volitve so bile v nedeljo v občini Hvar in v Starem Gradu na otoku Hvaru. V obeh občinah je bila postavljena samo lista Hrv. seljačkoga pokreta, to je pristašev dr. Mačka. Udeležba pri volitvah je bila znatno večja kot pri volitvah 5. maja. Zmago so prebivalci proslavili z bakljanjem in obhodom po občini.

Boža Marković o ciljih opozicije

V Prijepolju je imel v nedeljo konferenco Boža Marković, eden voditeljev bivše demokratske stranke, ki je znan po svojih volilnih shodih za časa Davidovićeve demokratske zajednice tudi v Sloveniji. Boža Marković je med drugim dejal, da ni napredka brez demokratskega sistema uprave, ker je pač jasno, da nekoliko milijonov ljudi več vidi ko le peščica ljudi. Predvojna Srbija je uživala v Evropi velik ugled baš zaradi svoje demokratske uprave. Nato je govoril o nastanku Jugoslavije ter poudaril, da je srbska skupščina v Nišu izjavila, da bo vodila vojno do končnega osvobodjenja in zedinjenja vsega naroda. Na Krfu se je srbska vlada z zastopniki Slovencev in Hrvatov dogovorila, kako se mora izvesti zedinjenje. Če danes zahtevajo Hrvati široke samouprave, potem se tega ni treba ustrašiti, ker je ta zahteva Hrvatov upravičena. Nasprotno pomenijo prav široke samouprave idealno obliko državne ureditve, s katero bi bilo mogoče rešiti vsa lokalna vprašanja. Nikdar pa se ne morejo ta vprašanja rešiti v centralistično urejeni državi.

Dr. Šurmin o novem volilnem redu

V beograjski »Politiki« je objavil dr. Šurmin članek, v katerem razpravlja tudi o novem volilnem zakonu. Izreka se proti vezanim kandidatnim listam, ker da je za kandidata ponižujoče, če mora prositi nosilca liste, da ga vzame na listo. To se je zlasti pokazalo ob zadnjih volitvah. Pravilno je, da more narod iz vsakega okraja izbrati za poslanca kogar hoče, ne pa da se mu z vezanimi kandidatnimi listami vsiljujejo za kandidate celo ljudje, ki jih nihče v okraju ne pozna in ki morda sploh še nikoli niso bili v tem okraju.

JRZ se brani očitkov, da se ustanavlja s pomočjo vlade.

Beograjska »Politika« je objavila demanti Jug. radikalne zajednice, kakor da bi se ustanavljala s pomočjo vlade in od zgoraj. Demanti pravi, da je bila JRZ dejansko ustvarjena v opoziciji, ker da so se šefi strank, ki sestavljajo danes JRZ, dogovorili za ustanovitev te skupine še pred razpisom zadnjih volitev. Prijava stranke je le formalnega pomena. Končno trdi demanti, da ni bil še nihče povabljen, da vstopi v JRZ.

Vlada je odobrila Jug. radikalno zajednico

Na zadnji seji ministrskega sveta je notranji minister dr. Korošec poročal, da so gg. Aca Stanojević in tovariši prijavi ustanovitev politične stranke pod imenom Jugoslovanske radikalne zajednice. Ker so izpolnili vse pogoje, ki jih zahteva zakon o društvih, zborovanjih in posvetih za ustanovitev nove politične stranke, tedaj predlaga, da se stranka odobri. Ministrski svet je ta predlog notranjega ministra usvojil. Nova Jug. radikalna zajednica je torej potrjena.

Po kragujevačkem shodu opozicije

V jugoslovanskih listih se živahno komentira shod združene opozicije v Kragujevcu. Splošno se poudarja, da je bilo znanje lice shoda zelo mogočno. Poudarja pa se tudi, da ni prinesel shod one jasnosti glede programa opozicije, ki se je pričakovala. Ljuba Davidović in Joco Jovanović sta sicer naglašala, da je treba rešiti hrvatsko vprašanje, nista pa konkretno povedala, kako naj se to zgodi, temveč samo obljubila, da bo neki posebni odbor proučil to vprašanje. V tem pogledu torej shod ni izpolnil pričakovanj.

Incident z dr. Dragoljubom Jovanovićem

Posebno živahno pa se komentira spor, ki je nastal med vodstvom shoda in dr. Dragoljubom Jovanovićem. Vodstvo shoda je na vsak način hotelo prepričati, da bi govoril tudi Dragoljub Jovanović, kar je nekateri njegove pristaše naravnost razkačilo. Ostro so kritikovali to namero vodstva, češ da meče čudno luč na njih zahtevo po svobodi govora, če pa sami ne dajejo te svobode niti svojim pristašem. Mnogo se je komentiralo tudi izjava dr. Dragoljuba Jovanovića, češ da mu je dr. Maček izjavil, da ni mogel poslati na shod nobenega svojega zastopnika, ker sploh ni dobil oficialnega povabila na shod. Pristaši Ljube Davidovića in Joce Jovanovića pa se jeze na dr. Dragoljuba Jovanovića, ker da je kršil disciplino in da bi ga bilo treba zato izključiti iz stranke. Drugi pa so predlagali, da se narodu pove, da hodi dr. Drag. Jovanović svoja pota, da ruši slovo v vrstah opozicije. S tem da bo izgovoril vse pristaše.

Izjava dr. Dragoljuba Jovanovića

Dr. Dragoljub Jovanović sam je izjavil, da je obiskal dva dni pred shodom Joco Jovanovića, ki mu je izjavil, da ne bo na shodu govoril nihče drug kakor Milovano-

Kaj pravijo v Ženevi?

Italija je upravičena, da vkoraka v Abesinijo

Evropsko javno mnenje na strani Italije — Preokret v naziranih glede krivde

Ženeva, 27. avg. V tukajšnjih diplomatskih krogih, ki so dosedaj držali strogo nevtralnost v italijansko-abesinskem sporu se je izvršil popoln preokret. Po poročilih, ki so dospela v zadnjih dneh iz Abesinije doznajajo, da so mednarodne osebnosti, ki so se v zadnjem času mudile v Abesiniji, da proučijo tamkajšnje kulturne prilike, podale porazno kritiko o delovanju abesinske vlade. V vsem, pravijo ta poročila, odkrivamo stvari, ki spominjajo na temni srednji vek. Suženstvo k' so ga obsodile najrazličnejše konference se kaže v takih oblikah, da se Evropejci ježijo lasje. V vsem pa vlada strahoten absolutizem, ki mu daje klika okrog neguša še svoja posebna obeležja. Nadalje pravi poročilo, da so vse neugodne vesti, ki so prihajale iz Abesinije čisto napačno smatrali za politično agitacijo zainteresiranih držav, medtem ko je resnica še mnogo bolj kruta, kakor pa so jo opisovali. Na podlagi teh poročil, mislijo ti krogi, da bo Italiji kaj lahko dokazati 4. septembra svojo popolno upravičenost, da vkoraka v Abesinijo in izvrši tamkaj svojo kulturno misijo. Tudi preiskava zaradi spopada v Ual-Uali se čedalje bolj nagiblje v prilog Italije.

Italijanska spomenica v Ženevi

RIM, 27. avgusta. AA. V tukajšnjih dobropočutenih krogih trde, da je popolnoma zanesljivo, da je Italija te dni dokončno sklenila predložiti svetu DN na prihodnji seji veliko spomenico z mnogostevilnimi dokazili, originalnimi dokumenti in fotografijami ter bo skušala dokazati, da je Abesinija prekršila nekatere mednarodne obveznosti in da zato ne more biti več upravičena članica DN.

Spomenica bo zelo obsejna in jo že marljivo sestavljajo.

V poučenih krogih trde, da hoče Italija s to spomenico dati DN poslednjo priložnost, da v luči jasnih dokazov prizna upravičenost italijanskega stališča.

Pred prekinitvijo diplomatskih odnošajev?

London, 27. avgusta. w. Današnji »Daily Telegraph« priobčuje vest iz Addis-Abebe, da je tamkajšnje italijansko poslanstvo poslalo večeraj v Džibuti mnogo zabojev, v katerih je bil med drugimi tudi del poslaniškega arhiva. V abesinski prestolnici vidijo v tem prvo znamenje za skorajšnji odpoklic italijanskega poslanika in prekinitve diplomatskih odnošajev med Italijo in Abesinijo.

Addis-Abeba, 27. avgusta. AA. Napelost odnošajev med Italijo in Abesinijo postaja od dne do dne hujša, zlasti se to opazja med tuji. Tuji trgovci so začeli inventarizirati svoje blago in pošiljajo sezname svojim poslaništvom. Italijansko poslanstvo ureja svoj arhiv. Te dni je odpotovalo 14 grško-italijanskih družin v Dekanez na troške italijanske države.

Seja italijanske vlade v Boznu

Rim, 27. avgusta. AA. Vest, da se bo vršila seja ministrskega sveta jutri na področju vaj, in sicer v Boznu, kjer se itak nahajajo vsi ministri, ki niso odpotovali v Vzhodno Afriko na vajah, je zbudila veliko zanimanje. Politični krogi pripisujejo posebno važnost in trde, da bodo na njej sprejeti važni vojaški in gospodarski sklepi. Obenem pripravljajo italijanska diplomatska služba gradivo, o katerem je predsednik italijanske vlade Mussolini izjavil, da ga bo Italija predložila v Ženevi.

London, 27. avgusta. Reuter poroča iz Rima: Kraj, kjer se bodo vršile velike italijanske vaje, bo določil ministrski svet jutri popoldne. To seja ministrskega sveta smatrajo za izredno, vendar pa javnosti niso sporočili njenih razlogov. Doznajajo samo to, da bo ministrski svet reševal zelo važna finančna vprašanja.

vič, Davidović in Joco Jovanović ter neki kmet. Nihče drug ne bo dobil besede. Če bi pa še kdo drug govoril, potem bo dobil besedo tudi dr. Dragoljub Jovanović. Vodstvo shoda pa je pripustilo tudi druge govornike, njemu pa je hotelo prepovedati nastop. To pa zato, ker je Ljuba Davidović nanj jezen, ker je zapisal v »Novi Dobie«, da bi dobila opozicija pri zadnjih volitvah v Srbiji ravno toliko glasov, če bi bil mesto dr. Mačka nosilec liste Ljube Davidovića. Nadalje je izjavil, da je dr. Maček iz vrst srbskih kmetov sicer dobil povabilo za shod, ne pa tudi od vodstva shoda. Če bi prejel tudi od vodstva shoda povabilo, bi poslal na shod dva kmetstva poslance, ki sta oba odlična govornika.

Končno je izjavil dr. Dragoljub Jovanović, da ni nikdar na nobenem svojem shodu govoril ne proti združeni opoziciji in ne proti Ljubi Davidoviću ali Joci Jovanoviću in da zato ne razume te gonje proti sebi.

»Jutro« proti Združeni opoziciji

»Jutro« je večeraj objavilo uvodnik, v katerem dokazuje, da opozicija nič ne ve povedati. To da je dokazal shod v Kragujevcu. Tako Davidović ko Joco Jovanović sta povedala le stare fraze.

Ze mogoče, da je v tem nekaj resnice. Toda kaj pa so novega povedali gospodje, ki so sestavili tako hvalisano pohorsko resolucijo? Ali je snov v tej resoluciji tudi le drobtinica kakšne novosti? Ali ni že vsa Jugoslavija sita fraz, s katerimi je skova-

Po Mussolinijevi izjavi

Tudi Francija za sankcije proti Italiji

PARIZ, 27. avgusta. AA. Če se sme verjeti poročilu desničarskega lista »JOURN«, ni Mussolinijeva izjava v »Daily Mailu« napravila najboljšega vtisa v francoski vladi. Člani vlade si se niso edini; kako naj nanjo reagirajo.

Omenjeni desničarski list trdi, da nekateri ministri s Herriotom na čelu zdaj zahtevajo, da se Francija v Ženevi pridruži akciji Velike Britanije, ki bo odkrito zahtevala sankcije proti Italiji.

Vojna že čez nekaj tednov?

PARIZ, 27. avgusta. r. Izjava, ki jo je dal predsednik italijanske vlade Mussolini dopisniku »Daily Maila«, je vzbudila veliko pozornost. Listi prinašajo o njej obširne komentarje.

»Journal des Debats« obžaluje, da italijanska vlada ni pristala na to, da se spor uredi polagoma, zato pa morda zanesljivejša z mirnim sporazumom. Zdaj moramo računati z dejstvom, da bo že čez nekaj tednov prišlo do vojne med Italijo in Abesinijo. Ni bilo treba, da bi prišlo zaradi tega spora do vojne, ki bi mogla užgati ves svet. List zvrča odgovornost za poslabšanje mednarodnega položaja na angleško politiko in se zavzema za sodelovanje med tremi zapadnimi veleislami, zakaj pozabiti ne smemo, da oboroževanje in psihološko razpoloženje Nemčije vplivata danes v zelo veliki meri na splošni položaj.

Balbo v Parizu

PARIZ, 27. avgusta. AA. Nekateri pariški listi posvečajo veliko pozornost nepričakovanemu obisku italijanskega maršala Balba v Parizu. Po sodbi teh listov, je ta obisk v tem času dokaj nepričakovan.

7 parnikov vojaštva na potu

Napoli, 27. avgusta. AA. V Masavo je odplul parnik »Nazario Sauro« z 80 častniki in 1140 milničniki. Na parniku se nahaja general Della Rocca, ki potuje prostovoljno v Vzhodno Afriko, da se sestane s svojim sinom, ki služi kot podporočnik v Somaliji. V Vzhodno Afriko je odplul tudi parnik »Albania« z letali-bombarderji in izvidniki letali. Jutri odploveta še dva parnika, pojutrnjem pa trije.

Abesinski konzulat v Jemenu

Addis-Abeba, 27. avgusta. w. Abesinski cesar je odredil ustanovitev abesinskega konzulata v Jemenu.

Mussolinijeva sinova skozi Suez

LONDON, 27. avgusta. Reuter poroča iz Kaira: V tukajšnjih krogih računajo, da je zadnja dva dni šlo skozi Sueški prekop 17 italijanskih ladij. Policija je ukrenila vse potrebno za ohranitev reda pri pasiranju parnika »Saturnijec«, na katerem se vozijo dva Mussolinijeva sinova in njegov zet. Italijanska kolonija se pripravlja, da jim priredi navdušene manifestacije.

Posledice strašne nevihte v Piemontu

TORINO, 27. avgusta. AA. Nevihta, ki je večeraj divjala, je napravila v vsem Piemontu veliko škodo. Vsa občina Garbagna je pod vodo. Vode so poplavlile tudi žveplene vrelce v kopalnišču Sardiglianu. V tem kraju je voda porušila neki hotel in več hiš. Po doslej znanih podatkih je neka oseba pri tem našla smrt.

V Albaniji mir

TIRANA, 27. avgusta. Albanska agencija poroča: Nekateri tuji listi pripisujejo gibanju v Fieriju, ki je že popolnoma likvidirano, velik pomen. Ti listi hočejo naslikati proces, ki se

na ta revna resolucija. Naj zato najprej gospoda okoli »Jutra« pove nekaj novega, potem pa naj šele očita drugim, da nič ne vedo. Samo s starimi frazami pa ne bo moglo paradirati niti »Jutro«.

»Slovenec« se je njegova milijarda skisala

Široko se je razkoracil »Slovenec« in mogočno zapisal, da je bilo v prometnem ministrstvu zaradi raznih nerednosti za eno milijardo Din škoda. Tako je dobila železnica za ves prevoz udeležencev na Jevtić-Marusičevem shodu le 3000 Din, za niški shod JNS pa da je ostalo še 7 milijonov dolga. Kot zanimivo in poučno zgodbo pa je omenil »Slovenec« še Battignollesa.

»Senzacionalna odkritja« »Slovenca« pa so se na celi črti ponesrečila. Kakor smo mi takoj drugi dan sporočili, je glavni odbor za Jevtić-Marusičev shod v redu plačal prevoznino in bo dobil od železnice še približno 3000 Din nazaj, ker je za toliko preveč plačal kaveje.

Pa tudi z niško senzациjo ni imel »Slovenec« sreče, kakor sledi iz izjave dr. Kramerja v večeršnjem »Slovencu«. Med JNS in železnicam je le spor glede plačila zneska 68.000 Din, dočim je bilo vse drugo v redu plačano. Da bi torej zaradi teh shodov padli dohodki železnice za eno milijardo je torej le bajka »Slovenca«. — Ostaja torej samo še Battignolles. Upamo, da bo tu »Slovenec« sedaj tem bolj borben!

zdaj vrši v Fieriju zoper voditelje in podpihovce teh neredov, kot proces, ki bi bile vanj vpletene mnogo politične osebnosti.

Albanski tiskovni urad ponovno naglašja, da je položaj v Albaniji popolnoma normalen in da se proces, ki se pravkar vrši, ne tiče nikogar drugega kakor samo krivcev teh neredov.

Gospodarsko sodelovanje med Kitajsko in Japonsko

TOKIO, 27. avgusta. AA. List »Asahie« piše, da v japonskih diplomatskih krogih ugotavljajo, da bi bilo možno tesnejše gospodarsko sodelovanje med Kitajsko in Japonsko pod temile pogoj:

1. Kitajska prizna mandžursko državo.
2. ustanovitev skupne japonsko-kitajske fronte za pobijanje komunistične propagande v Aziji.
3. ta skupna fronta ima stopiti v akcijo z dejanskimi in smotnimi ukrepi proti komunističnemu vplivu v notranji Mongoliji in v pokrajinah Čaharju in Sjujnanu.

V zvezi s tem doznava agencija Rengo iz Pejpinga, da je maršal Čang Kajšek poveril predsedniku političnega odbora v Pejpingu nalogo, da sestavi poseben gospodarski odbor za severno Kitajsko. Ta odbor naj bi pospešil priprave za gospodarsko sodelovanje med Kitajsko in Japonsko.

Odprti prehodi na bolgarski meji

Beograd, 27. avgusta. AA. Na podlagi sklenjenega jugoslovansko-bolgarske komisije, ki je zasedala v Sofiji od 21. do 27. februarja t. l. sta se jugoslovanska in bolgarska vlada z izmenjavo not v marcu t. l. sporazumeli, da se na meji med Bolgarijo in Jugoslavijo odpro trije prehodi, in sicer pri Vrški Buki pri Zajčarju, pri vasi Strezimirovec in Džujevecu na cesti iz Čuševa v Krivo Palanko. Naše oblasti so dobile nalogo, da 1. septembra t. l. odpro prehod pri Džujevcu 15. septembra pa pri Strezimirovcu. — Ti prehodi doslej iz tehničnih razlogov niso bili odprti.

Šef turškega tiskovnega urada v Beogradu

Beograd, 27. avgusta. AA. V Beogradu se je mudil šef turškega tiskovnega urada Ter s svojo gospo. Ostal je v prestolnici dva dni, si ogledal zanimivosti mesta in napravil krajše izlete v okolico. Iz Beograda je odpotoval večeraj v Sofijo, odkoder bo nadaljeval vožnjo v Ankaru. Pred odhodom iz Beograda je v spremstvu šefa odseka centralnega prešbiraja g. Jovanovića obiskal Agencijo Avalo, centralni prešbiri in Dom beograjskih novinarjev.

Turški zunanji minister na Bledu

BLED, 27. avgusta. AA. Turški zunanji minister Teftik-Rudži Aras prispe v soboto 31. t. m. na Bled, kjer se bo sestal z g. dr. Milanom Stojadinovićem, ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom.

Ravnatelji Julij Betetto petdesetletnik

Ljubljana, 27. avgusta.

Danes je dopolnil svoje 50 leto naš odlični gledališki umetnik, operni pevec in ravnatelj drž. konservatorija v Ljubljani g. Julij Betetto. Jubilar je bil rojen 27. avgusta 1885. v Ljubljani. Osnovno šolo in gimnazijo je dovršil v Ljubljani, državno glasbeno akademijo pa na Dunaju.

Od l. 1903. do 1907. je bil angažiran kot operni pevec pri tedanjem deželnem gledališču v Ljubljani, kjer je tako zaslovel, da je bil pozvan na državno dvorno opero na Dunaj, kjer je ostal od l. 1908. pa do l. 1922., ko se je zopet vrnil v Ljubljano.

Vrsta Betetovih kreacij je nepregledna in njegova umetniška rast in kvaliteta je raznesla slavo slovenskega imena daleč v svet. Omenimo naj zlasti vloge: Keal (Prodana nevesta), Leporelo (Don Juan), Gremim (Onegin), Vodenjak (Rusalka), Ramfis (Aida), Pimen (Boris Godunov) in nešteto drugih.

Slavljenec, ki vodi, odkar je mojster Matej Hubad stopil v pokoj, naš najvišji glasbeni jubilej, želimo ob današnjem življenjskem jubileju, da nam ostane še dolgo tako svež in čvrst tvorec naše pevске umetnosti, kakor je bil v vsem svojem dosedanjem plodnem in vsestranskem umetniškem ustvarjanju polnem življenju.

Š a h

Šahovska olimpijada v Varšavi

Varšava, 27. avgusta. AA. Po trinajstem kolu vodi na šahovskem turnirju Švedska s 34 in pol točkami in dvema nedokonanima partijama. Prva za njo je USA z 32 in pol točke (2), potem Českoslovaška z 32 (2), Madžarska z 31 in pol (4), Poljska z 31 in pol (3), Avstrija z 29 (2), Jugoslavija z 28 (4) in Estonska z 27 in pol (1).

Varšava, 27. avgusta. Pat poroča: Stanje na šahovski olimpijadi po 14. kolu je tole: Švedska 36 in pol točke in 4 viseče partije, USA 34 in pol točke in 4 viseče igre, Madžarska 33 in pol točke in pet visečih iger, Českoslovaška 33 točk in štiri viseče igre, Jugoslavija 31 točk in pet visečih iger, Avstrija 30 točk in tri viseče partije.

Vesti iz Italije | Romunski novinarji v Ljubljani

Tržiški vodovod

V najkrajšem času začnejo polagati cevi za novi vodovod, ki bo oskrboval mesto Tržič z zdravim pitno vodo. Dosedanja preskrba z vodo v Tržiču je bila nezadostna, zlasti že z ozirom na okolnost, da ima mesto razvito ladjedelniško industrijo in da njegovo prebivalstvo raste.

Sprejem v zrakoplovno službo.

Ministrstvo za letalstvo je svoj čas razpisalo natečaj za sprejem 4650 tehniških specialistov in 100 asistentov z rokom do 31. julija t. l. Oglašilo se je nad 16.000 prosilcev in prijavljajo se še nadaljnji. Ob tako velikem številu prosilcev je razumljivo, da se prošnje rešujejo počasi in da mladi prosilci nestrno čakajo dve, ko bodo smeli k letalcem.

Uvoz strojev

Fašistovski urduženje trgovcev naznanja, da je treba v roku do 5. septembra polom udruženja predložiti prošnje za uvoz strojev, ki se nabavijo iz inozemstva v dobi od 1. septembra do 31. decembra.

Vpis na učiteljske v Gorici

Na goriškem učiteljskem »Scipio Slatapere« je vpisovanje odprto do 30. septembra. Kdor se prvič vpiše na ta zavod, mora poleg prošnje in potrdila o plačilu taks priložiti tudi poverjeno zdravniško spričevalo, iz katerega proizhaja, da je učenec zdrav in trdne telesne konstitucije in brez takšnih telesnih hrib, ki bi jemale učitelju ugled in ki bi ga ovirale v polnem izvrševanju njegovih dolžnosti.

Vpisovanje v babilško šolo v Trstu

V šolo za babilštvo v Trstu je odprt rok za vpisovanje do konca meseca oktobra, vendar pa je število gojenk omejeno. Pogoji za sprejem je izpolnjeno 18. leto starosti in primerna predizobrazba. Za primerno predizobrazbo se smatra, če so kandidatinje dosegle sprejem v 4. razred gimnazije, liceja, višji letaj tehničnega zavoda ali učiteljske ali dopolnilni tečaj strokovne nadaljevalne šole. Ob pomanjkanju teh študijskih naslovov se kandidatinje lahko tudi prijavijo k sprejemnemu izpitu. Pojasnila daje ravnateljstvo, ki se nahaja v tržaški bolnišnici (Ospedale Regina Elena).

Fašistični režimski koledar

Fašistično leto traja od oktobra do oktobra, ker se je v oktobru 1922. izvršil pohod na Rim. Preden stopi fašistični režim v XIV. leto svojega obstanka, je tudi letos v svojem organu »Poglio d'ordine« napovedal za vsak mesec posebej slavnostni vsedravnega pomena ter dovršitev večjih del v državi. Tako je v režimskem koledarju kot prva točka v novem faš. letu zaobeležena za dan 29. oktobra 1935/XIV. otvoritev avtomobilske ceste, ki bo vezala Genova z dolino Pada. V Julijski Krajini se prihodnje leto dovršita dve veliki stvari: Elektrifikacija železnice proge po eni strani od Trsta do Vidma in po drugi strani od Trsta do Postojne, v puljski pokrajini pa gradnja četrtega dela istrskega vodovoda.

Strogo izvajanje fašistične sobote

Pokrajinski fašistični tajniki so izdali nalog, da se v prihodnjih tednih izvrši nadzorstvo v vseh obratih in ugovih, kako se izvaja fašistična sobota. Pri tem gre v prvi vrsti za mladino v starosti od 6 do 21 let, ki mora biti ob sobotah popoldne vsa brez izjeme na delu v fašističnih organizacijah, ker je sobota posvečena predvsem vajam, disciplini in vzgoji v fašističnem duhu.

Iz Dobrodeba

Ob Dobrodebskem jezeru se na Dobelem hribu in tam naokrog nahaja po kavarnah in janih še vse polno ostankov iz svetovne vojne, med njimi tudi nerazpošteni granat in drugih izstrelkov. Da se to slovito bojno polje končno vendarle očisti, bodo v teh dneh tehnični oddelki poskušali in na mestu razstrelili ostanke iz svetovne vojne, ki še vedno ogrožajo tamno prebivalstvo. Enako se bo skušalo očistiti še skrivne nadloge tudi Grnada.

Drobne vesti

Romanje v Brban

Tradicionalno romanje v Brban pripravljajo župnija Matere božje pomočnice v Trstu za dan 8. septembra. Odhod zjutraj ob 6.30 z Ribjega trga s parnikom. Vozni listki so v prodaji v trgovini Via Paganini 2 (prej Via Rossini) po 9 lir za osebo, otroci plačajo 5 lir.

Igrala se je in padla z balkona

Sedemletna Lidija Carli iz Gorice se je igrala doma na balkonu s svojo punčko in se pri tem naslanjala čez balkon. Ko se ji je punčka izmuznila iz rok, jo je hotela še uloviti, a je sama izgubila ravnotežje in padla več metrov globoko na dvorišče. Potokla se je močno v spodnji život in zdravniki v goriški bolnišnici še niso mogli izreči svoje prognoze.

Poljanska dolina

Tujsko prometno društvo v Gorenji vasi pripravlja za letošnjo zimo tečaj za celo dolino, na katerem se bo poučevalo udeležence o načinu postrežbe gostom. Letos je bil obisk tujcev zadovoljiv. Prihodnje leto bo pa s primeren propagando še večji.

Obniki vse doline hočejo ustanoviti društvo Jugoslovanskih obrtnikov. Sedež tega društva bo baje na Trati. — V Gorenji vasi že obstoji neko društvo obrtnikov, za katerega pa se obrtništvo ne zanima. Centrala teh društev vodi g. J. Rebek.

Romunski novinarji na Nebotičniku

Po prihodu v Ljubljano so si romunski novinarji ogledali Ljubljano, nakar jim je bila prirejena intimna zakuska na verandi Nebotičnika, kjer nam jih kaže slika zbrane z našimi novinarji.

Ljubljana, 27. avgusta.

Zastava na gradu in na mestni hiši je danes pozdravljala romunske novinarje, ki so prišli na poti na konferenco Male antante obiskat tudi ljubljanske kolege. Ze 10 let Mala antanta vestno spremlja tudi Malo antanto tiska in bo njeni občni zbor na Bledu zaradi tega pomembnega jubileja še posebno svečan.

Skupina rumunskih novinarjev je prispela že ponoči v Ljubljano, večji del skupine pa je prišel davi z ekspresom ob 7.50 pod vodstvom g. Jona Dragu, dir. Presburoja pri ministrstvu zunanjih del. Med gosti so najvidnejši zastopniki skoraj vseh glavnih političnih rumunskih listov kakor so: Vitorul, Univerzul, Adeverul, Diminiace, Indreptare, Dreplate, Vremea, Neamul Romanes, Kurentul, Lapla, in direktor agencije »Radore«.

Rumunske novinarje spremljala zastopnik našega presburoja Petrovič in pa urednik »Pravde« nar. poslanec Miloje Sokić. Na kolodvoru so jih prav pristočno sprejeli odborniki in člani Jugoslov. novinarskega združenja, sekcijski ljubljanski s podpredsednikom dr. Kuharjem na čelu in zastopnik ljublj. presburoja g. Zobeč, naše uredniške kolegice so goste okitile z nagelčki, a damam so izročile lepe sople. Po prijaznem pozdravu so ljubljanski novinarji svoje goste peljali v hotel Metropol, nato pa na sprehod skozi mesto v Tivolski park.

Ko so si gostje novinarji ogledali ljubljansko mesto, so se povzpeli še na znameniti ljubljanski nebotičnik, kjer so jim ljubljanski novinarji pripravili majhen prigrizek. Ob veseli kavarniški godbi so gostje uživali s terase krasen razgled na ljubljansko polje. Po prijetni zabavi so si novinarji ogledali še znameniti ljubljanskega gradu, popoldne ob 13. pa jih

Podržavljenje ženske realne gimnazije v Ljubljani

Ustanovitev nove nižje ženske realne gimnazije v Mariboru.

Ljubljana, 27. avgusta

Končno je iz Beograda vendar prišla vest, da je konec kaževega pota za podržavljenje naše licejske gimnazije. Takoj, ko je sedanji ban dr. Dinko Puc prevzel vodstvo mestne občine ljubljanske, se je z vso verno začet tudi zavzemati, da razbremeni mestno občino teh stroškov. Menda je Ljubljana edina v državi, ki mora vzdrževati gimnazijo in zanjo izdati na leto skoraj poldrugi milijon dinarjev. Večkrat smo bili že prav blizu, da bo Ljubljana uslišana, a vedno so se razmere obrnile tako, da je Ljubljana morala plačevati še dalje.

Ko je zadnji ljubljanski podžupan prof. Jarc na Bledu v avdienci pri ministrskem predsedniku dr. Stojadinoviću spet iznesel to perečo zadevo, je že tedaj dobil zagotovilo, da bo zadeva v najkrajšem času dobrohotno obravnavana. Zares je stvar tako naglo napredovala, da skoraj ne moremo računati na druge vmesne intervencije in smo preverjeni, da je pravična stvar mestne občine ljubljanske to pot sama od sebe našla razumevanje pri odločilnih krogih.

Minister prosvete je torej odobril predloge banske uprave glede podržavljenja mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani, obenem pa tudi glede ustanovitve nižje ženske realne gimnazije v Mariboru.

Podržavljenje ljubljanske ženske gimnazije bo postopno na ta način, da se letos otvori prvi razred kot državni razred, ki bo spadal upravno začasno pod vodstvo ene že obstoječih ljubljanskih srednjih šol. Država bo prevzela vsako leto na novo po en razred ter po nekaj profesorjev iz mestne službe. Prvi razred bo letos odprt z dvema vzporednicama. V Mariboru bodo izločili iz državne realne gimnazije ženske vzporednice ter jih združili v samostojen zavod. Sedaj bo država od ljubljanske mestne občine prevzela predvidoma pet

je banska uprava in mestna občina prijetno pogostila v uniojski restavraciji. Pogostitve so se udeležili člani vseh ljubljanskih časnikov, zastopnike rumunskega tiska je s pristočno dobrodošlico pozdravil podban dr. Otmar Pirkmajer ter izrazil prepričanje, da bodo gostje pri nas spoznali naš narod, ki je marljiv in močan, da bo premagal današnje gospodarske stisko. Njegova srčna napitnica pa je veljala rumunskemu kralju Karolu. Podbanov pozdravni slovenski nagovor je pojasnil gostom dr. Kuhar v lepi francosčini, nato pa je rum. novinarje v imenu mestne občine pozdravil podžupan profesor Jarc, ki je želel zastopnikom Rumunije prijetno bivanje v beli Ljubljani. Predsednik rumunskega tiska in glavni urednik »Adeverul« Constantin Brăncușanu se je zahvalil za prijetne ure, ki so jih novinarji doživeli v beli Ljubljani in izrazil željo po še bližjem spoznavanju obeh prijateljskih narodov. V imenu ljublj. novinarske sekcije je govoril gosp. Virant. Poudaril je, da bo zbor ob 10 letnici antantnega tiska na Bledu v skupno korist vseh treh narodov. Za Jugoslov. komite Male antante tiska je dr. Kuhar naglasil veliko prepovedno delo antantnega tiska ter izrazil nežno presenečenje ob srečanju z zastopniki rumunske zemlje in naroda, katerega lastnost je čednost in lepota. Za centralni Presburo je spregovoril še g. Zobeč, nakar se je v imenu direktorja Presburoja zahvalil za lep sprejem g. Al. Badauca in direktor Univerzula g. Al. Popescu-Nekšeti. Z opravičilo, da zna od mnogih jezikov samo malo, je tajnik JNU g. Prunk zapel v splošno zadovoljstvo veselo dolensko »En starček je živel v vinskih gorah«. Veseli in zadovoljni so si rumunski gostje ogledali še mestno hišo, nato pa so se ob tri četrti na 4. odpeljali z avtom na Bled.

profesorjev tako, da bo mestna občina ljubljanska vsako leto prihranila najmanj 50.000 Din, a v sedmih letih, ko bo podržavljenje zaključeno, se bo mestna občina ljubljanska končno iznebila težkega letnega bremena poldruga milijona dinarjev, ki jih bomo lahko prav plodovito porabili za najnujnejše potrebe.

Vprašanje otroških igrišč

Zabeležila bi rada nekaj opazk v zvezi z zadnjim glasom matere o otroških igriščih v »Glasu naroda« z dne 19. avgusta t. l.

Dopisovalka toži, da nimajo otroci v Tivoliju dovolj peska, travnika in vode. Resnične in upravičene so njene tožbe, v bistvu naperjene proti mestni občini ljubljanski, ki oskrbuje tivoljske nasade in izdeluje zanje naerje. Glede teh načrtov in naprav je bilo izrečeno ob času dovolj kritik s strani telesnovzgojnih organizacij, toda zaman. Zastopniki istih so prosili občino, da se jih naj povabi k posvetovanju, predno se dokončno sprejme načrt novega otroškega igrišča, oziroma da bi se jim dovolilo predložiti samostojen predlog z njihove strani za ureditev otroških igrišč v Ljubljani. Predlog je bil pri organizacijah v pripravi, toda ni bil več aktualen, ker se je med tem novo igrišče v Tivoliju že izgradilo neglede na iznešene ugovore. Vemo, da se snujejo nadaljnji načrti za otroška igrišča v Tivoliju, vprašanje je pa, če se jih bo zopet motrilo samo z estetskega vidika, da se uredi posamezne zanamnjene, nezaokrožene parkove ploskve ali tudi kaj več.

Čudim se pa, da glas matere ni opazil v Tivoliju otroških igrišč TKD Atene in Sokola. Res je, da so te naprave last organizacij, toda danes so dostopne vsakomur, ker so zamišljene skrajno socialno in sprejemajo otroke brezplačno ali pa za 10 Din za vse polne mesece. Na teh igriščih je peska za igranje, solnce in sence, travnikov, gugalnic, majhnih klopcev in miz, telovadnega in sportnega orodja, vode, zdravstvenih pregledov in nadzorstva itd. Vendar, opazujte, in videli boste, da vse te naprave zijajo prav za prav praznole. Največ 50 do 100 otrok se vpiše preko ene sezije. Če predpiše organizacija višjo članarino pravijo, da je naprava dostopna samo izvoljenim, če znižajo članarino, je mnogim prespšno dostopna, to-

da prav za prav ni enih ne drugih, ko je prostora za par sto otrok. Zaano mi je, da so imele na teh igriščih nadzorstvo strokovne moči, negovalke, vrtnarice, vzgojiteljice, matere same ali odbornice. Zdravstveni pregled so izvrševali zdravniki in protituberkulozni dispanzer. Oskrbel se je mladini plačan ali brezplačen skupen predžnik, da se celo opoldanski obed, da bi bili otroci lahko izročeni celodnevni oskrbi, imeli bi ceneno kopel, izprehode v gozd, jutranjo telovadno uro, toda vsi ti naporji niso našli odmeva. Prepričana sem, da bi bile vse te naprave v marsičem še izpolnjene, če bi bile našle organizacije zadostne opore v starših samih, saj spremljajo na igrišče lahko tudi matere same svoje otroke ali njihove varuhinje. Meja atenskega igrišča ob drevoredu na primer, ki je zavzet po največ od otrok, je neprestano omajana, ker silijo otroci sami tja, kjer vidijo in slutijo toliko prijetnega. Toda matere so premnogokrat neizprosne.

Vsaka javna vrstica, napisana v pogledu otroških igrišč v Ljubljani, je hvalevredna, ker da misliti onim, ki so sicer za dobre nasvete mlado nedostopni.

M. K.

Edo Deržaj prireja razstavo

Ljubljana, 27. avgusta.

Edo Deržaj prireja razstavo svojih del, katera bo odprta v soboto 31. t. m. v Jakopičevem paviljonu. Razstavo bo otvoril predsednik ljubljanske mestne občine dr. Vladimir Ravnihar.

Edo Deržaj je naši javnosti znan, saj velja za najboljšega mladinskega ilustratorja. Morda še bolj ga pozna naša javnost kot navdušenega hribolazca. Manj znan je pa kot slikar, saj doslej v Ljubljani ni še razstavil. Ni pa začetnik, kajti njegove slike so bile razstavljene že v Londonu, in to z uspehom. Zanimiva je njegova dosedanja slikarska pot. Deržaj ni človek sumljivega patosa, ki ga človek navadno ugotovi, ko ima opravka z ljudmi, ki hočejo

na vsak način napraviti umetniško karjiero. Imel sem vtis, da raste pravilno organsko iz samega sebe v samorazno osebnost, kateri zdrav instinkt šepetlje, kaj je njegovo mesto.

Studiral je pri prof. Sucherju, nekaj časa pa na akademiji v Zagrebu. V tem času je ilustriral »Slovenijo«, prilogo mesečnika »Nove Evrope«. Ilustriral je svetovno znano knjigo ge. Copeland o naših planinah »Beautiful Mountains«. Največ dela pa je posvetil ilustriranju in prirejanju mladinske literature, ki so bile vse nagajane s prvo nagrado pri Mladinski matici. Ilustriral je slikanico »Življenje hudobne kavke Katke« (l. 1932.), slikanico s tekstom »Za veselo in žalostno dučo« (l. 1933.) in slikanico »Kapljice« (l. 1934.).

Potem je šel v Anglijo zaradi študija in zaradi slikanja. Razstavil je v Londonu na razstavi »The Men of the Trees«, oktobra l. 1934. Od starih razstavljenih del je takoj prodal tri. Bile so pokrajinske slike. Nad 3 mesece je bil v Angliji in se nato vrnil v Ljubljano, da pripravi razstavo svojih del, katerih bo okoli 160, in sicer olja, akvareli in grafike. Največ je motivov iz planin in iz angleških krajev, tako iz Londona, Walesa, Kent, Norfolk, Skotske, Hebridov itd.

nek.

100 letnica Davorina Jenka

skladatelja slovenske in državne himne, bodo proslavili v Dvorjah pri Cerkljah.

Prihodnji mesec bo v Dvorjah pri Cerkljah na Gorenjskem proslava stoletnice rojstva skladatelja slovenske in državne himne Davorina Jenka.

o krasno pesniku proslavi pesnika Sorškega polja Simona Jenka ne sme po svojem veličanju prav nič zaostati proslava njegovega vrtnika, tudi Jenka, prav tako Gorenjca in umetnika Davorina Jenka! Pod vzhodjem zelenega Kravca, na obronku polj, zdaj dehteti po rvetih aidi, v idilični gorenjski vasi Dvorje nad Cerkljami stoji rojstna hiša slavnega moža, ob kateri so mu rojaki za stoletnico njegovega rojstva postavili dostojen spomenik. Ob priliki odkritja tega spomenika se bo vršila primerna slovesnost.

Pri odkritju spomenika bo govoril stolni dekan dr. Fr. Kimovec. Sledil bo koncert Jenkovih skladb, na kar bo sledila ljudska veselica na vrtu Jenkove hiše. Društva in godbe, udeležite se proslave, pa tudi vsi, ki ljubite slovensko pesništvo! Kakor je Davorin Jenko utrdil slavo Simona Jenka — Simona iz Praš, s tem, da mu je uglasbil več njegovih pesmi, tako utrdi slavo obeh tudi mi s tem, da po proslavi pesnika Jenka proslavimo tudi spomin skladatelja Jenka — Davorina iz Dvorij!

Kdor pravočasno poravnava naročnino, je sotravec pocenitve!

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. G. Dobronić Ante, skladatelj iz Zagreba, predava o temi: »Senca kot gledališki lirski kritik«. Prenos iz Zagreba.

× Bivša portugalska kraljica na Jadranu. Na Sušak je prispela s parnikom »Karađorđević« bivša portugalska kraljica-vdova Amalija. Ogledala si je božjo pot na Trsat in Sušak. Odošlo bo obiskala vse večje kraje ob dalmatinski obali ter bo odpotovala nato v Grčijo. Potuje pod imenom kneginja Vila di Cosa.

× Tudi beograjsko gledališče ceneje. Beograjsko gledališče je doslej prirejalo ljudske predstave ob zelo nižanih cenah v »Luksozu«, v takozvani Veliki hiši so pa vpričarjali vse druge predstave. Zdaj so sklenili, da se bodo vse predstave Narodnega gledališča v Beogradu vršile v Veliki hiši, v »Luksozu« bo gledališče imelo samo vaje. Uprava bo pa znižala cene za vse predstave za 20%. Obisk gledališča bo s tem omogočen najširšim slojem.

× 40 letnico prost. gasilne čete v Komendji bodo proslavili v nedeljo 1. sept. z župnim izletom vseh čet kamniškega sreza. Vrtina veselica bo po proslavi pri Mejaču. Vstopnine ni, pobirali bodo prostovoljne prispevke za popravilo gas. doma v Komendji.

× Poroka. Poročila sta se v ponedeljek sin pok. bibliotekarja, prof. in pisatelja dr. Vinka Zupana ter sorodnika prelata Toma Zupana na Okroglem in gđc. Vojka Prelovčeva, hčerka skladatelja Zorka Prelovca. Priči sta bila gg. Milan Antosiewicz in Branko Potočnik. Poročne obrede je opravil g. franciskanski provincijal dr. Gvidon Rant. Pri poroki je na orglah izvrstno preludiral dirigent g. Heri Svetel in tudi spremljal Zorko Prelovčeva »Ave Maria«, v kateri je sopranski solist krasno odpela kons. gđc. Tinka Dolencova, v zboru pa so sodelovali izbrani pevci in pevke »Ljubljanskega Zvona«.

× V Osijeku čitajo akte. V ponedeljek so v velikem korupcijskem procesu Našičke v Osijeku čitali ves dan akte, ki se tičejo takozvane »obče korupcije«. Po prečitaniu teh aktov, ki bo trajalo najbrž še ves tork, bo imel besedo državni tožilec in zagovorniki.

× Koroški narodni tabor. Posetite ga! Spored: ob 9.30: prihod povork na Poljano, ob 9.45: blagoslovitev spominskega knežjega kamna in govori, ob 10.15: sv. maša ob spominskem kamnu, ob 13.30: uprizoritev slavnostne igre Franceta Brenka: »Poslednje ustoličenje« s sodelovanjem 200 igralcev. Sodelujejo tudi pevski zbori Ipavčeve in Hubadove pevske župe ter mežiška rudniška godba. Cene prostorov so: sedeži po 20.—, 12.—, 8.— in 6.— Din, stojališča Din 5.—, otroci Din 1.—. Posetite prireditve obmejnih Slovencev in pridite v velikem številu na to edinstveno, važno kulturno prireditev.

× Hotel je v Abesinijo. V mesecu juniju t. l. je pobegnil od svojega doma v Ravniku 10, občina Hotedrišica v logaškem srezu, 22 letni Stanko Petrič. Nameraval je iti v Abesinijo, prekoračil je italijansko mejo, v mesecu juliju pa so ga vrnil Avstriji naši državi, vendar se do danes še ni oglasil doma. Doma sodijo, da je morda storil samomor. Fant je srednje postave, suh, črnkaste obraza in črnih las.

× Požar v Vodicah. Dne 9. t. m. je gorelo pri Janezu Gubancu, zdaj je pa v Vodicah pogorel njegov sosed mizarški mojster Janez Stare. Pogorelo mu je do tal vse. Gasili so z vso požarovalnostjo gasilci iz Zapoh, prišli pa so tudi gasilci iz Komende in celo iz Kranja. Vodiška nova motorna brizgalna pa ni delovala, zato so pa z ročno tem bolj vneto gasili.

× Legitimacije Ljubljanskega velesejma, ki se vršil od 5. do 16. septembra. Preje so legitimacije za obisk velesejma vodile v predprodaji biljetarne Putnika, denarni zavodi, občinski uradi itd. Po odredbi železniškega ministrstva, ki je bila izdana lanskotno leto, pa ima polovično vozno vsak obiskovalec velesejma, ki kupi na svoji odhodni postaji poleg cele vozne karte še rumeno železniško izkaznico, ki stane 5 Din. Obiskovalec dobi na velesejmu pri blagajni vstopnico za 10 Din, če ga je železniška vozna karta veljala do 25 Din. S to vstopnico obišče enkrat velesejem in enkrat zvečer vinski oddelek. Če ga je železniška vozna karta veljala do 60 Din, plača pri blagajni na velesejmu za vstopnico 15 Din, ki mu daje pravico na tri dnevne in tri večerne obiske velesejma. Če pa ga je železniška vozna karta stala preko 60 Din, dobi pri velesejemski blagajni legitimacijo za 25 Din, s katero ima šestkratni obisk velesejma in šestkratni večerni obisk. Obenem z izdajo velesejemске vstopnice oziroma legitimacije dobi obiskovalec istočasno tudi potrdilo o obisku velesejma. Vozne karte in železniška izkaznica naj torej v Ljubljani nihče ne odda postojnemu vratarju, ker mu bo oboje skupaj veljalo potem za brezplačen povratek. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 31. avgusta do 16. septembra, za povratek pa od 5. do 21. septembra.

× Zadržala je svoja otroka. V obmejni vasi Vatino, ki je 16 km oddaljena od Vrčca, se je odigrala strašna družinska tragedija. 39 let stara Marija Gergenji je zadržala svoja dva nezakonska otroka, 7 let starega Dežeja in 5 let starega Antala. Marija je bila vdova, živela pa je v divjem zakonu z nekim Mesarošem, s katerim je imela tri otroke. Dežeja in Antala je obdržala pri sebi, najmlajšega Mihajla je pa Mesaroš vzel na svoj dom. Pred tedni je Marija zapustila Mesaroša in si služila trd kruh z delom na polju. V soboto je pa izvršila strašno dejanje. Hotela je najprej zastrupiti sebe in otroke z ogljikovim dvo-

kisom. Ker ji pa to ni uspelo, je oba otroka v postelji zadržala in nato šla iskat Mesaroša, katerega pa ni našla. Med tem so odkrili zločin. Orožniki so morilko aretirali.

× Železniška nesreča. V ponedeljek zjutraj se je pripetila železniška nesreča na postaji Greda na progi Zagreb—Beograd. Štirje zadnji vagoni potniškega vlaka so skočili s tira. Človeških žrtev ni bilo, le neki kretničar je bil lažje poškodovan. Lažje poškodbe je odnesel tudi nadzornik proge Lakoš. Vsi vlaki, ki so vozili iz Zagreba v Beograd, so imeli zaradi nesreče večje zamude.

× Brez slave je naslov spominom na svetovno vojno, ki jih je napisal in v knjižni obliki izdal g. Vinko V. Gaberc-Gaberski v Celju. Knjiga je izšla v samozaložbi in obsega dobo od atentata v Sarajevu do prevrata. Po knjigi bodo posebno z zanimanjem segali bivši udeleženci svetovne vojne, radi pa jo bodo čitali tudi oni, ki poznajo to strašno dobo le iz pripovedovanja. Knjiga stane Din 25.—. Naroča se pri Vinku Gabercu, novinarju, Celje, Prešernova ul. 6/I.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠIŠKI
Telefon 33-87

GEORGE BRENT ZITA JOHANN
v filmu ljubezni in žrtvovanja

Hotel na oceanu

Doživljaji enega potovanja po morju
V dopolnilo Foxov zvočni tednik

Predstave
v sredo in četrtek ob 7/9. uri.

V soboto: HANS ALBERS v filmu
ZLATO

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA.

Sreda: 28. avgusta. Katoličani: Avguštin, pravoslavni: 15. avgusta, Vel. Gospojnica.

DEZURNE LEKARNE.

Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvet-ska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

* Oblastni odbor JS v Ljubljani obvešča vse starše, da se vrne kolonija iz Bakra

Kaj je vse novega v Mariboru

△ Začetek pouka v obrtno nadaljevalni šoli. Vajenci in vajeke naj pridejo na mestno poglavarstvo po dodelilne listke za 1. razred v tednu od 1. do 7. septembra t. l. Prvi šolski dan bo potem v nedeljo, 8. septembra. Doslej še nevpisani učenci bodo morali zamudo opravičiti ali pa bodo krivci kaznovani po obrtni oblasti. Za 2. in 3. razred dobe vajenci in vajeke dodelilne listke v tednu od 29. septembra do 5. oktobra in bo prvi šolski dan zanje v nedeljo 6. oktobra. Kdor se za ta dva razreda ni vpisal, naj se še pravočasno javi.

△ II. deklška meščanska šola v Mariboru, Cankarjeva ulica, naznanja, da bo do popravni izpiti dne 30. in 31. avgusta, vsak dan od 8. do 12. ure (30. avgusta bo do popravni izpiti za prve razrede, 31. avgusta pa za ostale razrede). Izpitni red je razviden na razglasni deski zavoda. — Vpisovanje učenk bo 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure.

△ Sokolska tombola bo v nedeljo 1. septembra na telovadnici Sokola I v Koseskega ulici. Prirediti jo skupno upravi Sokola na Teznu in Sokola Maribor I.

△ Brez manjšinskih šol? Doslej se za vpis v manjšinske šole na severni meji še ni javilo predpisano število otrok in bodo zato najbrž ukinjene.

△ Brzojavke visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Ob priliki blagoslovitve temeljnega kamna za pravoslavne cerkve v Mariboru je mariborska pravoslavna cerkev na občina prejela mnogo brzojavnih čestitk, med drugimi tudi od srbskega patrijarha Nj. svetosti Varnave in zagrebskega metropolita Dositeja.

△ Občina deli podpore. Včeraj je bila pod predstvom župana g. dr. Lipolda seja upravnega odbora. Razpravljali so zlasti o gradnji nove pravoslavne cerkve v Mariboru, nato pa je bil sprejet sklep, da se podeli gostilničarski nadaljevalni šoli podpora v znesku 5000 dinarjev, Muzejskemu društvu 1000 dinarjev ter Društvu za revne učence 5000 dinarjev.

Karabol dveh avtomobilov. K naši tozadevni notici v ponedeljski številki »Glasa naroda« nam vodstvo mestnega avtomobusnega prometa sporoča, da ni res, da bi trčil v soboto popoldne na vogalu Aleksandrove ceste in Kopaljske ulice mestni avtomobil z avtomobilom dr. Rudolfa Leskovarja, temveč da je bil to avtomobil nekega privatnega podjetja. S tem pomoto popravljamo.

△ Ukradeni kolo. Neznane je ukradel kolo kleparju Francu Horvatu, ki je pustil svoje vozilo za trenotek v Sodni ulici 15 brez nadzorstva. Kolo je znamke »Velo Special« ter ima evidenčno številko 9233.

△ Ukradena hranilna knjižica. Predlavlavcu Francu Kurniku je nekda včeraj popoldne ukradel s kolesa, ki ga je za tre-

30. t. m. ob 9.24 uri in prosimo vse, da pričakajo svoje sinove na postaji.

* Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani razglašja, da bode vpisovanje 2. in 3. sept. Podrobnosti so na razglasu na zavodu.

* Licejska osnovna šola poziva vse učence višjih razredov, ki sodelujejo pri akademiji Jadranske Straže, da se zgledajo dne 29. t. m. ob 10. uri dop. v »Mladiki«.

* V nedeljo 1. septembra priredi društvo »Tabor« vrtno prireditev na vrtu restavracije »Pri Levu«. Na programu je: petje, srečolov, družabne igre, šaljiva pošta, prosta zabava, ples itd. Sodelujeta poleg društvenega mešanega pevskega zbora tudi »Bežigranski pevski zbor« in mešani pevski zbor društva »Soča«. Javnost se na prireditve vpljudno vabi. — Odbor.

* Pri mestnem poglavarstvu so razgrnjeni na vpogled predlogi davčnih zavezancev II. skupine, ki spadajo pred obrtniški strokovni davčni odbor. Predlogi davčnih zavezancev II. skupine ostalih zbornic (zdravnikov, zobozdravnikov, odvetnikov, notarjev, inženjerjev, arhitektov) geometrov, dentistov in vseh davčnih zavezancev I. skupine se bodo razgrnili pozneje. Čas razgrnitve se bo javil na običajen način.

* Ogenj v Gosposki ulici. V ponedeljek zvečer ob 9. uri so sosedje nenadoma opazili v Gosposki ul. št. 6, v hiši, ki je last Antonije Janežič, kako šviga ogenj skozi dimnik. Precej so bili v ognju »špiro« in bi ogenj lahko povzročil veliko škodo. Poklicani gasilci so prišli z avtom in ogenj kmalu pogasili.

* »Tabor« pevski zbor. Danes ob 20. uri pevska vaja. Prihodnjo nedeljo nastop, zato je dolžnost, da se vsi udeležijo pevske vaje. Odsotnosti ne opraviči nikak izgovor.

* Fotoamaterji! Zadnji dan za vlaganje fotografij za veliki nagradni foto-natečaj je v soboto, 31. avgusta. V trgovini »Foto Tourist« na Aleksandrovi cesti 8 je zbranih že mnogo del, katere bo posebna komisija ocenila in bo potem odbrane slike pripustila k razstavi. Nagrade, ki jih je dala revija »Jugoslovenski turist«, so prav lepe, prva v eni skupini je teden dni s parnikom vzdolž Jadranske obale z luksuznim parnikom Jadranske plovitve na Sušaku. Skupno je okrog 100 nagrad. Pohitite in pošljite do sobote!

* Dražba v Mestni zastavljalnici bo radi rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. namesto 6. septembra — dne 7. septembra.

* Prenočišča za IV. kongres Jadranske Straže nujno potrebujemo in naj se naslovi sporoče v mestnem odpravniku (Mestni trg 27/III) od 8. do 14. ure.

* Z nožem po glavi. Antona Medveda, 44 letnega gostilničarja na Trati na Kodeljevem, je nekdo v pijanosti udaril z nožem po glavi. Iskati je moral pomoči v splošni bolnišnici.

nutek prislonil na dvorišče v Kamniški ulici 5, aktovko, v kateri je bila hranilna knjižica nekega tukajšnjega denarnega zavoda z vlozga 4000 dinarjev. Ukradena hranilna knjižica glasi na ime Maks in Sonja Kašman.

Pohištvo, tapetniške izdelke in vso drugo stanovanjsko opremo nudijo po najugodnejših cenah trdka

E. ZELENKA, MARIBOR, Ulica X. oktobra

△ Kino Union: Danes »Regina«, film nepozabne lepote, katerega vsebina je prekrasna ljubavna pesem. V glavni vlogi Luise Ulrich, Adolf Wohlbrück in Olga Čehova.

△ Grajski kino: Danes izborna veseligr »Uživaj življenje«. Glasni naravni posnetki, zimski sport. V glavni vlogi komorni pevec Leo Slezak. — V soboto otvoritev nove sezone z vefilomom:?

Celje

■ Smrt. V bolnišnici sta umrli 65 let stara žena posestnika z Gorice pri Veliki Pirešici in 87 let stara delavka Katra Bornšek iz Stranice. Naj počivata v miru!

■ Avtobus Celje—Logarska dolina. Minister za trgovino in industrijo je zopet podelil mestni občini koncesijo za vožnjo z avtobusom na progi Celje—Logarska dolina.

■ Obiranje hmelja v Savinjski dolini bo ta teden končano. Ze nekaj dni se v Celju tere obirali, ki čakajo na vlake za povratek. Zadržana za prodajo hmelja v Celju jim je letos izdala nad 7000 potrdil za polovično vozno na železnici. Letos je bilo vseh obiralec morda 10.000. Zato je bil zaslužek manjši. Kljub temu pa dekleta v Celju pridno kupujejo najpotrebnejše za prisluzni denar.

■ Državna deklška meščanska šola. Popravni izpiti bodo dne 31. avgusta ob 8. uri. Vpisovanje v vse razrede bo dne 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure. Vpisati se morajo tudi učence, ki so se prijavile že dne 27. junija za 1. razred. Prinesti morajo še krstni list.

Ptuj

Razbremenitev katastrske uprave v Ptuj. Kakor smo zvedeli je ministrstvo za finance odobrilo obnovo katastrske uprave v Ljutomeru, v kateri delokrog bosta spadali davčni upravi v Ljutomeru in Gornji Radgoni.

Krave so jih poškodovale. Zupančič Terezijo, 65 letno prevzitatkarico iz Spodnjega Brega pri Ptuj, je pri zavračanju nabodla krava na roge ter jo pritisnila ob drevo. Morali so jo takoj operirati. — Kolene Marijo, 34 letno ženo posestnika iz Stojncev je pri spravljanju živine

v hlev nabodla krava ter jo vrgla na tla in jo pohodila.

Ogenj. V nedeljo okrog 21. ure je nastal požar pri posestniku Zupančiču Antonu v Hajdovšah in mu upepelil gospodarsko poslopje, vredno 15.000 Din, ki je le malenkostno krito z zavarovalnino. Na pomoč prihiteli gasilci iz Hajdine, Ptuja in Gorečje vasi so požar omejili.

Tatovi na delu

Ljubljana, 27. avgusta.

Na kolodvorih Ljubljana—Zalog so se zadnji čas pojavile razne manjše tatvine. Od 17. do 19. avgusta je bil iz vagona, ki je stal v Zalogu, ukraden ploščnat zavorni drog v dolžini 4 m, v vrednosti 250 Din. — V noči od 16. do 17. avgusta so neznanci na postaji Ljubljana gl. kolodvor vlomili v vagon z moko, ki je stal na tiru poleg Ranzingerjevega skladišča ter izmaknili vrečo moke, 85 kg v vrednosti 160 dinarjev; prav tako je izginila iz vagona v Zalogu vreča moke, vredna 150 Din, na isti način so neznanci vlomili v Zalogu ponoči na tovrstnem kolodvoru v tri vagona ter so ukradli vrečo moke, vredno 200 Din. — Karolu Kalinu, posestniku na Velikem stradonu št. 8 je nekdo ukradel 25. avg. vodno črpalko, vredno 300 dinarjev. — V Križevniški ulici 2 je služkinja Agati Brce izginila iz njene spalne sobe iz spodnjega predala omare iz listnice 7000 dinarjev (7 bankovcev po 1000 Din). V listnici je bilo 11.300 Din.

Vlom v Trnovem

V Trnovem je preteklo noči vlomil neznane v mesarijo, ki se nahaja v Popovičevi hiši. Iz blagajne je odnesel okrog 2000 Din. Na sumu imajo nekega kleparskega pomočnika.

Logatec

Letos, po dolgih letih, smo v Logatecu zopet opazili velik pritok tujecev — letoviščarjev. Logatec, ki je pred svetovno vojno bil vedno zelo obiskan, v zadnjih letih nikakor ni mogel privabiti večjega števila tujecev. Olepševalnemu društvu je z vztrajnim delom in dobro reklamo letos vendarle uspelo, da se je nekdanji tujski promet zopet obnovil.

V nedeljo je praznovala dolnjelogaška občina 25-letnico ustanovitve samostojne fare, ki je bila do 1. 1910 skupna za obe občini v Gor. Logatecu. Spominska plošča v cerkvi nam pravi, da so za ustanovitev fare tedaj največ pripomogli Francšek Gerdadovnik in Ivana Marguč roj. Brus. Obenem s to proslavo je praznoval tudi tukajšnji župnik g. Remškar Valentin 40 letnico maševanja.

Radi velikega števila šoloobveznih otrok, se nehoti vsili vprašanje povečanja šolskih prostorov. 4 učilnice, v katerih se dnevno uči 8 oddeikov, poleg tega pa je zvečer v istih prostorih še obrtno nadaljevalna šola, že iz higijenskih ozirov nikakor ne ustrežajo. Zato se nujno kaže potreba povečanja šole.

Drugo tako tudi omenbe vredno vprašanje je poprava logaškega vodovoda. Kljub temu, da je sedaj rezervoar poln, neki deli Logatca nimajo vode, ker so cevi slabe. Baje je vodovodni odbor že sklenil, da bo še letos nadomestil vse stare cevi pri hidrantih, želeli bi samo, da se tudi izvrši.

Preteklo nedeljo je umrl železničar g. Avgust Maček, ki zapuščajočo ozaloščeno soprogo in dva nepreskrbljena otroka. Pogreba so se udeležili številni njegovi stanovski tovariši kakor tudi mnogo domačinov. Naše iskreno sožalje!

Naše šole

Na narodnih šolah Dravske banovine se prične letos šolsko leto z naknadnim vpisovanjem dece in kraj. šolskimi sveti v ponedeljek 2. septembra; v tork 3. septembra je šolska sv. maša; v sredo 4. septembra se prične redni pouk. Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se praznuje z zahvalno službo božjo ter je ta dan pouka prost.

Na državni meščanski šoli v Novem mestu bodo popravni izpiti v soboto 31. t. m. Začetek ob 8. uri. Vpisovanje v vse razrede je 2. in 3. septembra vseh od 8. do 12. ure. Vpisovanje novincev bo v upraviteljevi pisarni - lanskim učencem v lanski učilnicah. Priskrbite si potrdila o davčni obveznosti radi odmere šolnine. Razpored popravni izpiti je nabit na uradni Jeski v veži šolskega poslopja.

Začetek šolskega leta 1935-1936. na narodnih šolah v Ljubljani. Naknadno vpisovanje učencev(enk) na vseh ljubljanskih narodnih šolah bo v ponedeljek 2. septembra t. l. od 8 do 12 na manjšinski narodni šoli od 11 do 12. V tork 3. sept. bo šolska maša, v sredo 4. sept. se prične redni pouk.

Vpisovanje na drž. realni gimnaziji v Novem mestu. V nedeljo 1. septembra bo vpisovanje učencev s tujih gimnazij od 10. do 12. ure, v četrtek 5. septembra ob 8. uri pa se bodo vpisovali učenci v I. razred. Zaradi odmere šolnine je potrebno potrdilo o višini direktnih davkov, katere plačujejo starši in učenci. Kdor pride s tujega zavoda, naj prinese tudi krstni list.

Radio

Sreda, 28. avgusta.

Ljubljana: 12.00 Slavni tenorji na ploščah, 12.45 poročila, vreme, 13.00 čas, obvestila, 13.15 za kratek čas, izvaja Radijski orkester, 14.00 vreme, spored, borza, 18.00 O morju pesem poje — plošče, 18.40 na klasičnih grških tleh (R. Dostal), 19.00 čas, poročila, vreme, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 večer ruske zborovske pesmi, izvaja mešani zbor »Sloga«, 20.45 vokalni solistični koncert ge. Bernot-Golobove s spremlj. Radijskega orkestra, 22.00 čas, poročila, obvestila, 22.10 reproducirana glasba in tercet Stritar in harmonika.

Zagreb: 20.00 Koncertni večer, prenos iz Ljubljane.

Beograd: 20.00 Griegova sonata št. 3, 20.30 zvočna igra, 21.30 jazz-orkester igra plesno glasbo.

Gospodarstvo

Položaj na lesnem tržišču

V prvih mesecih letošnjega leta je postalo v naši državi nekoliko živahnije v lesni trgovini. Italija se je, kot najbolj zainteresirani kupec na našem trgu pričela zanimati posebno za rezan in lesan les kot kupec za svoje kolonije. Iskala je blago trele vrste in tudi boljše vrste, vendar pa največ paralelno blago. Ker je pa naša produkcija razdeljena na več sto manjših producentov, ki so priučeni na produkcijo koničnega blaga, je bila posledica ta, da so naši dobavitelji dobavljali za italijanske kolonije samo deloma paralelno, deloma pa tudi konično blago, čeprav se je mnogo dobaviteljev obvezalo, da bodo dobavljali samo paralelno in seveda tudi suho blago. Dobavljali so večkrat les, ki ni odgovarjal dogovoru. Zaradi tega je bilo več protestov s strani kupcev in sitnosti, poleg tega pa tudi vsi prodajalci še do danes niso prejeli plačila za take dobave.

Kar se tiče tesanega lesa, je bilo letos več povpraševanja iz enakih vzrokov, samo da so kupci iskali tanjše blago, kakršnih dimenzij pa ni mnogo na trgu. Ugotoviti moramo žalost dejstvo, da se naše lesno gospodarstvo kljub veliki krizi in ogromnim milijonskim izgubam še ni prilagodilo zahtevam mednarodnega tržišča. Seveda je tudi krivda merodajnih krogov, da se na izvoz sam in ureditev izvoza tako važnega produkta, kakor je les, ne polaga več važnosti. Pri nas se sekajo gozdovi ne glede na to, ali bo mogoče prodati one dimenzije, ki jih izdelujemo ali ne. Ministrstvo šum bi imelo tu zelo hvalježno polje, a tudi ministrstvo trgovine in ministrstvo kmetijstva, da bi od strani države nastavilo strokovne potevalne učitelje specialno za lesno stroko. Z začetjem moramo ngoloviti, da se javnost v naši banovini tako malo zanima za to stroko, četudi je glavni vir dohodkov našega narodnega premoženja. S temi dohodki so povečini v zvezi tudi obveznosti našega kmetstva in so neposredno zainteresirani tudi vsi drugi stanovi in ustanove.

Kar se tiče bukovega lesa, je produkcija ze-

lo padla zlasti zato, ker italijanska uvozna carina skoraj onemogoča uvoz bukovine v Italijo. Glede drugega trdega lesa je trgovina prav tako mlačna. Poleg drugih vzrokov, namreč poleg svetovne gospodarske krize je temu vzrok, ker pri nas ni nobenih kreditov za financiranje produkcije.

Kar se tiče drv za kurivo, je bilo zadnje čase večje povpraševanje, vendar se pa cene niso dvignile toliko, kakor je bilo pričakovati. To pa iz razlogov, ker je naš producent-posestnik prisiljen prodajati blago za vsako ceno. Med gozdnimi posestniki, kakor tudi med trgovci je veliko zanimanje in so že tudi storjeni primerni koraki, da država posveti večjo pozornost uporabi lesa in lesnih izdelkov na domačem trgu. Druge države imajo celo posebne oddelke pri ministrstvih, ki se bavijo s propagando konzuma lesnih produktov, predvsem pa lesa za kurivo in gorivo. Lesno gospodarstvo smatra naše koksarne in plinarne za veliko konkurenco, ker povsod, ko nastopa naš trgovec ali dobavitelj z drvi, dobi odgovor, da kurijo s koksom. Premog za koks, kakor tudi koks sam se uvaža z dobro valuto. Med tem, ko naš kmet ne more prodati bukovih drv in tudi naši rudniki stoji brez dela, pa se vozijo polni slepi in stotine vagonov koksa iz tujine! Merodajne kroge opozarjamo na važnost tega vprašanja, ker nikakor ne gre, da naši producenti goriva, namreč drv in premoga, in tudi naše elektrarne morajo vegetirati v največji obratovalni krizi, med tem ko nakazujemo milijone in milijone dobre valute v inozemstvo za koks in premog!

Vse lesno gospodarstvo je pozdravilo ustanovitev Centralnega odbora za lesno trgovino in industrijo v Beogradu in vse tudi pričakuje, da bodo tudi merodajni krogi upoštevali želje in predloge te centralne organizacije, ki je danes edina legitimirana za vso državo kot merodajna organizacija lesnega gospodarstva v Jugoslaviji.

Drobne gospodarske vesti

Propad nemške industrije glasbil. Nekoč tako znamenita in odlična nemška industrija glasbil je skoraj popolnoma propadla. To velja zlasti za industrijo klavirjev. Leta 1913, so napravili na Nemškem 175.000 klavirjev, od katerih so jih več ko polovico izvozili v druge države. Leta 1934, so na Nemškem napravili le še 5000 klavirjev. Danes je mehanizirana godba z radijem in gramofonom skoraj popolnoma potisnila v ozadje klavir, najznačilnejše glasbilo 19. stoletja.

Dobave. V intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši dne 27. avgusta t. l. pogodba za dobavo 298 m drv za ptujski garnizon. Minerska komanda Kumbor, Boka Kotorska, sprejema do 1. septembra t. l. ponudbe glede dobave raznega ognjevarnega materiala. Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave več m transmisijih jermen iz kože, več kom. gumene brtve (dihungi) in gumenih cevi. Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 5. septembra t. l. ponudbe glede dobave lesnega materiala in črne pločevine. Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 5. septembra t. l. ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala, svinčenega kabla, 50 m³ bukovih hlodov, 1000 kg pocinkane pločevine, raznega električnega materiala, več komadov jesenovih trupcev i. dr. enega električnega motorja in kompletne električnega aparata za čiščenje cevi.

Čevljarški prikrejevalni tečaj v Ljubljani. ki ga priredi kraljevska banska uprava pod vodstvom obrtnega učitelja g. Steinman Josipa se prične 2. septembra t. l. ob 18. uri v prostorih srednje tehnične šole. Interesenti se sprejemajo do davea otvoritve. Informacije daje ref. za pospeševanje obrti, Knaflijeva ulica 9.

Borzna poročila

DEVIZE

Curih, 27. avgusta. Beograd 7, Pariz 20.2675, London 15.2375, Newyork 305, Bruselj 51.60, Milan 25.12, Madrid 42, Amsterdam 207.3750, Berlin 123.05, Dunaj 57.75, Stockholm 78.55, Oslo 76.55, Kopenhagen 68, Praga 12.71, Varšava 57.90, Atene 2.9250, Carigrad 2.4750, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.71, Buenos-Aires 0.8225.

Ljubljana, 27. avgusta. Amsterdam 2953.52 do 2968.11, Berlin 1749.91-1763.79, Bruselj 734.18-739.24, Curih 1424.22-1431.29, London 216.48-218.53, Newyork 4322.52-4358.33, Pariz 288.61-290.05, Praga 180.83-181.94, Trst 356.81-359.90.

VREDNOSTNI PAPIRI

ZAGREB, 27. avgusta. 7% invest. posojilo 80 -80.50, Vojna škoda 370-371-369, Vojna škoda avg., sept., okt., nov., 371r dec. 369-371, 4% agrar. obveznice 45-46, 7% Bler 72.25-72.75, 8% Bler 81-882, 7% posojilo hipot. banke 75-80 6% begl. obveznice 64.50-65, Narodna banka 5800n Agrar. priv. banka 233 n Dunaj-Zagreb 839-849-844, Dunaj-Beograd 845-835, Grčija-Zagreb 33.50 n, Grčija-Beograd 33.70-33, Priv. klir. London-Zagreb 234.15-235.75-234.95, Priv. kliring London-Beograd 235.65-234.05, Priv. kliring Madrid-Zagreb 560 r, priv. kliring Madrid-Beograd 570 pon., Trboveljska 95 n, Izis 40 r, Sečurana, Osijek - 7% slab. pos. v Parizu 81.25 r.

BEOGRAD, 27. avgusta. 7% slab. pos. v Parizu 81, Narodna banka 5900, Agr. priv. b. 235-234, 7% drž. inv. pos. - 8% Blair 81.50 -80.50, 7% Bler 73, 7% pos. Drž. hip. banke 75.50 6% begl. obv. 67.25-66.75, 4% agr. obveznice - 7% Vojna škoda prompt 372.50-371.75.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

NOVI SAD, 27. avgusta. Koruza bačka in sremska 92-94, banaska ne notira. Vse ostalo

neizpremenjeno. Tendence žvrsta. Promet srednji. — Jutri je borza zaprta!

SOMBOR, 27. avg. Moka št. 8 97.50-102.50 Oirobi bački 87.50-90. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet 35 in pol vagona.

= Sport =

Tour de Suisse

Prva etapa: Curih—St. Moritz

Start ob 7.10 v Curihu. Na startu se je vide- lo, da je mesto 70 prijavljenih dirkačev prisot- nih samo 65. Manjkali so: Bonduel in Moeren- hout (Belgija), Prior (Španija), Luksemburčan Krauss in Poljak Krajewski. Dirkači so takoj po startu vozili v 35 kilometrskem tempu, kar je imelo za posledico, da se je tropa takoj ne- koliko raztegnila. Ze po 30 km je dirka v polnem teku. Vodilno grupo, ki ima 300 m naskoka, tvorijo: Buttafocchi, Archambaud, Gestri, Ro- manelli, Martin, Ruozzi, Steller in Mersch. Ob 8.27 se začne Rickenski klanec. Tu zaostane Mersch, ostali pa vozijo strnjeno navzdol v Watt- wil, ostro zasledovani od glavne grupe 25 dir- kačev. In res so našli na Toggenburških klan- cih priključek k vodilni skupini še: Faure, Am- berg, Erne in Malmes, tako da je štela pred prelazom Wolfgang 15 mož. Tega je kot prvi prevozil Amberg, za njim pa Clemens, Erne in Faure.

Kontrola v Davos sta pasirala Amberg in Faure ob 12.39. Od Davosa do vrha prelaza Flü- ela je bilo treba na 16 km premagati višinsko diferenco 800 m. Prelaz je premagala vodilna grupa ob 13.40 v naslednjem redu: 1. Faure, 2. Amberg (3:40 za Francozom), 3. Garnier, 4. Fayolle, 5. Rinaldi, 6. Erne, 7. Bantz, 8. Hart- man, 9. Altenburger, 10. Van der Haegen. Tu je odstopil Archambaud, ki je vozil v prvem delu dirke naravnost odlično, pa tudi Gestri je radi železnih krčev kapituliral.

Sledi voznja navzdol, 13 km v Süss, Na čelu vozi Faure, ki ga zasleduje trojica Amberg-Fayolle-Garnier. Na bolj ravnih progah znaša hi- trost dirkačev 40 km. Od trojice, ki je vozila do Zuoza složno skupaj, se pri Ponte (231 km), 12 km pred ciljem odtrga Amberg in vozi z veliko brzino po prvovrstni asfaltni cesti proti cilju, kljub temu, da je siguren zmagovalac eta- pe že sedaj Francoz Faure, ki ima v Samadenu (236.2 km) že 5:30 prednosti pred njim. Am- berg pridobi še 1½ minute in pride na cilj v St. Moritz kot drugi, 4 minute za njim pa pri- vozita na cilj Fayolle in Garnier.

Rezultat prve etape Curih—St. Moritz (242.9 km): 1. Benoit Faure (Francija) 8:08:17; 2. Am- berg (Švica) 8:12:46; 3. Fayolle (Francija); 4. Garnier (Belgija); 5. Rinaldi (Francija); 6. Erne (Švica); 7. Van der Haegen (Belgija); 8. Bantz (Nemčija). — Povprečna hitrost zmagovalca je: 29.850 km na uro.

Nacionalna klasifikacija: Švica 24:58:09; 2. Francija 25:12:59; 3. Italija; 4. Nemčija; 5. Bel- gija; 6. Avstrija.

II. etapa

V drugi etapi St. Moritz—Lugano (223.6 km) je prišel kot prvi na cilj Švicar Buchwalder, ki je dosegel v 1. etapi 14. mesto. Prispel je v ča- su 7:26:06.

Sportni drobž

S precejšnjim naporom je zmagala v Erfurtu nogometna reprezentanca Nemčije nad Romu- nijo s 4:2 (1:1).

Veliko avtomobilsko nagrado Švice je dobil pred 40.000 gledalci v Bernu Carraciola na Mer- cedes Benzu. 509 km je prevozil v času 3:31:12.2. 2. Fagioli (M. B.). 3. Rosemeyer (Auto-Union).

V danskem lahkoatletskem dvoboju Nem- čija : Poljska so zmagale Nemke s 60:38 toč- kam.

V motociklističnih dirkah za veliko nagrado Evrope je dosegel najboljši čas znani angle- ški dirkač Guthrie na 500 ccm Nortonu. 395.82 km je prevozil v času 2:42:18 (povpr. hitrost 146.386 km). V kategoriji 250 ccm je zmagal Geiss (Nemčija) na DKW, v kat. 350 ccm pa Anglež Handley na Nortonu.

Tour de Roumanie

Jugoslavija na drugem mestu. Abulnar (Her- mes, Ljubljana) je prispel na cilj kot osmi.

V prvi etapi romunske krožne dirke na pro- gi Bukarešta—Karakala (170 km) je zmagal Bolgar Nikolov, 2. Zigmund, 3. Tipinski (oba Poljska), 4. Davidović (Jugoslavija), 5. Hren- ciuc, 6. Tudose, 7. Safan (vsi Romunija), 8. Abulnar (Jugoslavija), 9. Talat (Turčija).

V nacionalni klasifikaciji vodi po prvi etapi Romunija, 2. Jugoslavija.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi se plačljivi takoj pri naročilu.

DOBROIDOČO GOSTILNO ali buffet vza- mem v najem. Eventuelno prevzamem na račun ali vodstvo. Podrobne ponud- be pod »September« na ogl. odd. lista.

POSTREZNICA ISČE ZAPOSLOTITVE. Zanes- ljiva, vestna in vajena tudi vrtnih del. Naslov pove uprava lista.

MOTORNKO LOLO Indian s prikolico v do- brem stanju, troši zelo malo bencina, 500 ccm, se poceni proda. Ponudbe na ogl. odd. pod »Poceni«.

Posredujem denar

na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10
Za pismen odgovor prilo- žite 3 Din v znamkah

Večje količine fižola

letošnjega in lanskega pridelka potrebujem za takojšno dobavo. Pismene ponudbe v zvezi — franko bivališče dobavitelja — prosim na naslov:

JOSIP ČRNIČOJ, Ljubljana, Glinška 8

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNIKA
ROTOTISK — TELEFON ŠT. 25.52

Knjige, brošure, revije, če- sopise itd. v najmodernejši izdelavi in po konkurenčnih cenah najhitreje izdeluje

Miha Frline:

Minka bi rada imela zob

Gospodična Minka prav za prav ni več gospodična, ampak vesela ločena žena, ki živi pol v solzah, pol v smehu, čisto v slo- gu naših dni.

Minka spada v vrsto tistih samostojnih žensk, ki jim je težko uganiti poklice in po- men. Včasih bi jo sodil za »damo iz višjih krogov«, ki samo še išče koticke, od ka- der bi lahko dala življenju slovo, čisto pa- bi jo kdo prišel med hotnice, ki za ka- kršnokoli nagrado ponujajo in oddajajo svojo venečo ljubezen.

Minka ni niti to niti ono, ali pa je mor- da vse troje. Kdo ve, kaj vse se godi v sr- cu, ki iz dneva v dan živi pol v solzah, pol v smehu? Vsekakor pa je res, da ima Minka fanta. Prav za prav tudi on ni fant, ampak ločenec, ki ne živi v mestu, in se z Minko le redko kdaj vidita.

Ne mislite, da spričo tega ljubezen ni vroča! Minka mi je v trenutku nežne gl- njevolnosti pokazala pisma, ki jih prejema od njenoljenca. V njih je toliko ljubkih imen in nazivov, da sem bil prav res v zadregi, ko me je naprosila, naj bi ji pomagal v od- govor dragemu napisati prelepo pismo, ki ne bi v ničemer zaostajalo za njegovim. Mo- ral sem v spomin v peto šolo in v vse tiste pristrčno lepe dni, ko gleda človek svet z zavestnimi očmi in meni, da vidi božje razodetje.

Po dolgem trudu se nama je končno po- srečilo, Minki in meni namreč — to pre-

lepo pismo. Bilo je polno hrepenenja in mesečine, sončnih poljan in zvezdnatega neba, polno draguljev in prečutih noči pa zvestobe, ki je niti grob ne bo mogel poru- šiti.

Sedela sva v kavarni za skladalnico ilu- strovanih in modnih listov. Uganila sva že vse do podrobnosti, kakšne barve in iz kakšnega blaga naj bo obleka, ki jo bo nosila Minka, ko prvič zopet običe »njega«.

»On!« Za žensko je to vedno kolikor to- liko popolno bitje. Če ima napake, ima sa- mo tiste, ki mu jih ženska dovoli ali si jih pri njem želi.

Pri Minki pa je ta »on« edina vsebina njenega življenja. On je rekel, on je na- ročil — škoda, da tega ni videl on — Ah, ko bi bil on tukaj, bi bilo vse drugače — Brez »njega« ne preživi Minka nobene- ga trenutka.

»In ne pride on nikdar k vam?«

»Kako vendar, gospod Miha, saj je bo- lan!«

»Bolani?«

»Že cela leta ne more iz postelje. Kadar se spomnim na to —«

In Minkin glas se zadušil v joku. — Vča- sish je videti, da bo v nekaj tednih popol- noma okreval. Takrat je Minka kakor da- ma ali hotnica. Potem spel dobi vest, da se mu je zdravje poslabšalo — In tedaj bi najrajši sveta in življenju obrnila hrbet za vekomaj.

Sicer pa še ni obupala. V globini duše se zaveda, da jo je življenje prvič ogolju- falo. Takrat je bila še skoraj otrok in ni storila nikomur nič žalega. Obesili so ji za moža blodnega, pohotnega pijanca, ki

jo je mučil kakor zver svoj plen. Ali ni naravno in nujno, da ji življenje to kri- vico poravnava in jo nagradi z lepo, sončno ljubeznijo? In ta lepa ljubezen ji cvete sedaj. Da je »on« bolan, to je pač samo preskušnja. Nekoč bo čakanja konec in zvestoba bo deležna sreče kakor verna du- ša v paradizu.

Ko sem izvedel vse to, sem jel razume- vati Minkino čudsko vedenje, hkratu pa se me je lotila celo čisto ženska radoved- nost, kaj bo iz tega.

Pa ja srečam ondan na ulici. Jokala je.

»Kaj pa se je zgodilo?«

»Ah, strašno! Samo pomislim naj. Ne, ne, saj ni niti mogoče misliti: Minka si je zlomila zob. Spredej, zgoraj. Kakor odpre usta, se pokaže ta nesrečna napaka. In prav te dni bi morala k »njemu«. Kako naj se mu, za božji čas, pokaže taka?«

Šla je k bolniški blagajni. Nujno potre- buje zob. Mlada ženska in tako, to vendar ne gre. Tudi želedec bi lahko občutil zle posledice. Kako naj Minka pravilno in zdravju primerno je, če nima zoba?

Pri blagajni so jo seveda sočutno razu- meli in ji tako dali nakaznico za zdravni- ka, ki naj bi jo po pregledu poslal k zob- nemu zdravniku. Baje je tako treba rav- nati radi predpisov. Minka je res šla in je povedala zdravniku zgodbo o zobu. Kako se ji je odlomil in kako jo zdaj boli že- lodec, ker ne more zdravju primerno in pravilno jesti. Toda zdravnik (kdo bi pri- čakoval tako neotesanost!) se ni niti ma- lo zmenil za njen zob, ampak ji je začel preiskovati oči. Mmrmla je nekaj sam za-

se in sukal Minko sem in sukal tja ter ji končno predpisal — očala!

»Gospod doktor, saj nisem prišla radi oči —«

»To je ravno narobe,« je zarenčal pri- letni gospod. »Ako takoj ne začnete nositi očal, boste oslepli!«

»Pa zob, gospod doktor?«

»Brez pomena. Meni jih manjka pet, pa sem še zmeraj korenina. Pri 32ih — eden več ali manj, to vendar ni važno. Le očala, očala! Kar požurite se z receptom k optiku in se mi pridite takoj jutri poka- zat, da bom videl, kako in kaj. Z očmi se ne smete šaliti!«

In Minka je objokana in skrbasta odšla k optiku, kjer je dobila res lepa očala. Ne- kaj zagonetnega, roketno — tajinstvenega dajejo izrazu njenega obraza. Marsikdo, ki prej ni Minko niti opazil, se zdaj radoved- no ozre za njo, kadar jo sreča. Še sam sem ji priznal, da so me ob srečanju opo- zorila vprav očala nanjo.

»Oh,« se izvije iz Minke, »kaj mi vse to pomaga, ko pa nimam zoba! In brez zoba vendar ne morem k »njemu« — Ali ne ve- ste nobenega sveta, gospod Miha?«

Smilla se mi je, prav res! Pa sem pre- misljal in se v naglici odločil:

»Kaj, Minka, ko bi zdajle stopili k zob- niški blagajni radi oči? Nemara vam po- tem ukažejo vstaviti manjkajoči zob —«

Joj, kako je vztrpetala!

»Oh, da le nisem že prej pomislila na to! Vidite, v ljubezni smo ženske res čiste ob pameti! Kakopak, za oči grem, pa do- bim zob! Srčna hvala, gospod Miha!«

In kakor otrok je zdirjala po ulici proti bolniški blagajni.

Vojaška sila Sovjetske Rusije

»Lidove Noviny« so objavile članek o vojni pripravljenosti Sovjetske Rusije. Ti podatki so zanimivi in poučni, zato jih prinašamo tudi našim čitateljem

Sužnji tujega kapitala

Kdor le nekoliko pogleda v vojno zgodovino Rusije, bo opazil, da so vsi stari vojni načrti bili zasnovani na nepretrdnosti ruskega ozemlja, da pa so bili obenem tudi glavni vzrok ruske vojaške slabosti, ki se je izražala v vseh vojnah, ki jih je Rusija vodila v drugi polovici 19. in v začetku 20. stoletja. Ruska politika, ki se je vojaško zelo slabo branila s prostorom, je izvirala iz zaostalosti ruskega gospodarstva, ki je v glavnem živelo od milosti tujega kapitala. Edentov v delu »Tuji kapital v ruski industriji« (1931) navaja, da je l. 1915., torej že v vojnem času, vrednost ruske rudarske, topilniške, strojne in kemične industrije znašala 1900 milijonov zlatih rubljev, od teh je tuji kapital predstavljal 1.150 milijonov. Od leta 1887. do 1913. je tuji kapital izvelel iz Rusije nad 2.300 milijonov čistega dobička. Ruska industrija ni mogla obvladati vojnih potreb, zaradi tega je bila Rusija primorana kupovati v tujini. Zaradi svoje industrijske zaostalosti je Rusija za časa svetovne vojne samo na ameriškem trgu plačala v gotovini okrog 1.800 milijonov zlatih rubljev. Ti dve številki dovolj jasno opravičujeta težnjo prve sovjetske petletke za vzpostavitev ruske strateške avtarkije za primer dolgotrajnega vojevanja.

Pomen petletke

V prvi petletki je bilo za industrijo odrejenih 25 milijard rubljev, v drugi pa bo ta številka poskočila na 70 milijard. Od skupne vsote je v prvi petletki za lahko industrijo porabljenih 14 odstotkov, v drugi 23 odstotkov. Ruski državljani se mora torej tudi še nadalje odreči mnogim svojim dnevnim potrebam, kar bo trajalo vse do tlej, dokler se ne izgradi dobra strateška osnova proizvodnje.

Važnost železniških zvez

Vojna sila države se ne odraža samo s številom njenih mobiliziranih divizij, pač pa tudi v količinah konjskih sil, ki so zaposlene v industriji, v kakovosti prometnih zvez, v številu plavžev in proizvodnji premoga, nafte in železa. Železniški manevri v bodoči vojni bodo enako pomembni, kakor so bili v svetovni vojni. Od brzine in prožnosti železniških kretanj zavisi, kje bo v začetku nastalo bojišče. Nemčija je uspela ravno zaradi svojega okretnega železniškega omrežja, da je prenesla bojišča na neprijateljska ozemlja. Danes ni mogoče odrekati priznanja železniškemu omrežju v sovjetski Rusiji, vendar to omrežje še ni na višini. Ne smemo pa pozabiti, da je meščanska vojna v Rusiji uničila 12 odstotkov železniških mostov, 2 tisoč km železniških prog in da je v sredi leta 1919. bilo potrebno 50 odstotkov vseh razpoložljivih lokomotiv temeljito popraviti. V mesecu januarju 1928, torej na početku prve petletke, je sovjetska Rusija razpolagala s približno 16.000 lokomotivami in 500 tisoč vagoni. V teku prve petletke je število lokomotiv poraslo za 3.000. Večina teh lokomotiv je visoke kapacitete, tako da je srednja sila 1 lokomotive v primeru z letom 1913. porasla za 40 odstotkov. Ob kraju druge petletke, torej leta 1937. nameravajo Rusi imeti 25.000 lokomotiv in 850.000 vagonov. To je v vojaškem pogledu precejšnje število. V pogledu železni-

škega omrežja imajo Rusi v zapadni smeri 7 prog, od teh 6 dvotirnih. Poleg tega imajo danes močne proge na jugu preko Moskve na Leningrad, kar daje železniškim operacijam znatno večjo globlino.

Slabši položaj glede cest

Glede cest je v sovjetski Rusiji položaj znatno slabši. V evropski Rusiji so l. 1913. na 100 km. računali pol km ceste. Med tem ko je v Franciji na isti površini bilo 105 km in v Nemčiji 50 km. Rusko omrežje cest je torej bilo leta 1914. v Evropi stokrat slabše od nemškega. Na tem polju v teku desetih let niso mogli napraviti čudežev. Francosko cestno omrežje so pričeli graditi Rimljani. Nemčija je svoja omrežja gradila nad 100 let. Obe petletki imata v načrtu izgraditi in popraviti okrog 200 tisoč km cest.

Analfabeti in vojska

Moderna vojna se ne vodi brez inteligentnih vojakov. Visok odstotek analfabetov je eden izmed glavnih vzrokov ruske operacijske in taktične zaostalosti. 1. januarja 1932 je sovjetska Rusija imela 2 milijona 838.200 specializistov, od njih je 424.000 imelo visokošolsko, a 900.000 srednje šolsko naobrazbo. Ob koncu druge petletke mora po načrtu število specializistov narasti na 4.000.000, od katerih bi 800.000 ljudi imelo vseučiliško naobrazbo. Danes ima Rusija manj analfabetov kakor Poljska. To je znaten strateški plus.

Prvi v proizvodnji zlata

V enem delu industrije je sovjetska Rusija v popolni tišini potolkla Zedinjene dr-

žave, to je v proizvodnji zlata. Samo Transval je še na prvem mestu.

Na podlagi nemških in angleških podatkov razpolaga mirovna Rdeča armada s 130 divizijami, od tega je 30 konjeniških. Letni kontingent novincev v sovjetski Rusiji znaša približno 1.200.000 mladeničev, od tega števila se v armado jemlje približno 800.000. Vojaki se delijo po rednih divizijah z dveletnim vojaškim rokom in v milicijske ter teritorialne divizije z vojnimi roki nekoliko mesecev.

Nad 10.000 letal

Glede tehnične opreme Rdeče armade je po podatkih Annuaire Militaire 1926. leta imela okrog 2000 aeroplanov. Leta 1930. že okrog 3.500. Današnja Rdeča armada pa razpolaga že z nad 10.000 avijoni. Zapadnoevropski strokovnjaki trdijo, da ima Rdeča armada danes nad 5.000 lahkih in srednjih tankov. Rusi pa gradijo tudi na morju. Pred vsem podmornice. Današnja ruska flota ima okrog 80 podmornic, od tega števila jih je 50 v japonskih vodah. V drugi petletki namerava sovjetska Rusija izgraditi tudi 630.000 ton trgovske mornarice. Po podatkih vojnega ministra Vorosilova je leta 1933. na vsakega ruskega vojaka prišlo 7-73 HP motorjev, med tem ko je v istem času v Franciji prišlo samo 3-8 HP in v Zedinjenih državah 4-3 HP.

Pripravljen za vojsko in obrambo

Za dobro vojaško pripravljenost ima mnogo zaslug ruski sport, v katerem se mnogo pažnje polaga vojaškim potrebam. Osvojakim, ki se briga za vojaško izobrazbo prebivalstva, predvsem omladine, ima 13 milijonov članov, od katerih je na 17 obletnico Rdeče armade 1.200.000 polagalo izpit z nazivom »pripravljen za vojsko in obrambo«, 680.000 članov je dobilo naslov »Vorošilovih strelcev«, 830.000 članov je bilo izučeni za šoferje, 460.000 članov je izvršilo skok s padalom s posebnega stolpa in 3.345 iz avijonov. 910.000 članov je dobilo potrebno znanje iz topografije in 490.000 članov je bilo izvežbanih za sanitetsko službo.

Nikdar se v Rusiji ni armadi poklanjalo toliko pažnje, kakor v teku zadnjih 10 let. Nikdar pa tudi armada ni bila tako spoštovana in cenjena kakor danes.

Takole je razdejala tramvajsko skladišče bomba atentatorjev v — Barceloni

Najlepša slava

Profesor: »Katera slava je na svetu najlepša?«

Učenec: »Najlepša je Slava Zabavnikovalca«

Mednarodni gasilski kongres v Berlinu

Zaključek mednarodnega gasilskega kongresa v Berlinu so udeleženci prisostvovali različnim prednašanjem gasilskih in reševalnih akcij.

Emil Vachek:

110

Kri ne kliče po maščevanju...

Letz mu je pripovedoval, dokler nista šla spat. Nekdanji vojaki se niso shajali in drug drugega niso hoteli poznati. Ko je čudežno našel nekoga, ki je služil pri njegovem polku, se je ta človek delal, kakor da je izgubil spomin, brž ko je slišal ime Astenburg.

»Nimate pojma,« je rekel žalostno Letz, »kakšno zmedo so izzvale tukaj vesti praškega časopisja. Prepričali se boste, da držijo tukaj vsi s tem pobalinom. Čudno, da ga niso še proglasili za narodnega junaka. Ali verjamete, da je to že tretji hotel, kjer stanujem? Iz dveh so me zapodili, ker se o meni govori, da sem prav za prav s praške policije.«

»Dobro,« je rekel Časlavský, »lahko se jutri vrnete v Prago. Morda bom jaz bolj srečen. Posloviva se rajši že zdaj. Žal mi je, da sem se z vami kazal v javnosti. To mi bo otežkočalo mojo nalogo.«

Ni slutil, kako je uganil. Ko je šel zjutraj k zajtrku, je takoj spoznal iz pogleda domačih ljudi, da se je kompromitiral. Sedel pri oknu je pil kavo in gledal na trg, kjer je bilo le malo ljudi. Zdelo se mu je, da ga vsi gledajo z velikim sumničanjem. Naglo je spoznal, kako je bilo nesmiselno, ko je hotel po Letzu poizvedovati v mestu. Tu bi ničesar ne izvedel niti najpremetenejši vohun. Morda bi imel na deželi več sreče. Na deželi! Toda kje začeti?

Slednjič je odločila sreča. Da bi se raztresel, je vzel v roko dnevnik, ki so ga izdajali za zapadnočeška mesta. Prebiral ga je površno, kar je zagledal velik inserat, ki je obrnil njegovo pozornost nase zaradi

preproste vsebine. Bila je to ponudba za prodajo nekega vreca mineralne vode, ki ima baje veliko budočnost; ponudba je bila naslovljena — ameriškim kapitalistom. Kakor da bi ti čitali tale nemški dnevnik! Pod inseratom je bil podpisan Gayer, ravnatelj. Odložil je časopis ter se začel spet baviti s svojo stvarjo. Tu je spet zagledal pred seboj ime, ki ga je pravkar prečital: Gayer. Ravno naproti njemu je visel majhen zelen plakat. O kresu se sestanejo bivši borci dvaindevdesetega pešpolka na vrtu hotela »Pri zelenem drevesu« k spominskemu večeru. Za sklicevalni odbor je bil podpisan Gayer, ravnatelj kopališča Sanktveitsgrün. In zdaj se mu je spomin razjasnil. Gayer, to je bil eden tistih polkovnih častnikov, ki jih je omenjal njegov sin v pismih z bojišča.

Gayer je tu, čisto blizu! Nekaj časa je premišljal, potem pa hitel v Letzovo sobo. Major je ravno končal priprave za odpotovanje ter je zajtrkoval in gledal skozi okno. »Ali vas smem nekaj vprašati?« je rekel Časlavský.

»Prosim. Toda mudi se mi na postajo.«

»Morda sploh ne boste odpotovali,« je pripomnil Časlavský. »Se spominjate na častnika svojega polka iz tistega časa? Ali je bil med njimi tudi neki Gayer.«

Letz je brez obotavljanja potrdil. »Bil je rezervni nadporočnik. Že starejši človek. Bilo mi ga je žal in imel sem ga večinoma pri sebi.«

Časlavskemu se je podaljšal obraz. »To mi ni prijetno. Potem najbrže ni mnogo vedel o tem primeru?«

Letz je zmajal z glavo: »Samo to, kar je izvedel od mene in od drugih častnikov. Zakaj pa to vprašujete?«

Časlavský mu ni odgovoril. »Ali je bilo vaše razmerje z njim dobro?«

»Zelo dobro. Vsak dan sva kvartala.«

»Mislite, da bi vas še zdaj prijazno sprejel?«

»Tega se lahko nadejam. Imel je zmerom zaupanje vame.«

»Zaupanje,« je ponovil za njim Časlavský kakor stroj. »Če se ne motite, našel sem menda ravnokar sled. Ta Gayer je v tem kraju. Je ravnatelj nekega vreca, ki je naprodaj. Lahko pridete k njemu, ne da bi vzbudili pozornosti. Rekli bi, da ste čitali inserat in da trgujete zdaj z realitetami. Ali pa kaj podobnega. Končalo se bo to gotovo s povabilom na večerjo. Potem bi ga morda lahko obdelali. Prosim vas, ne recite spet tiste zoprnosti, češ, da ta človek nič ne ve. Nekdo vendar mora o tem vedeti. Če ne ve sam, vas pripelje morda na sled drugega, ki o tem nekaj ve.«

Toda Letz je postajal zelo nemiren. »To je verjetno. Takrat se v polku ni govorilo o drugem. Toda,« je čez nekaj časa dodal, »bil bi res prav vesel, če bi ravno h Gayerju poslali nekoga drugega.«

»O tem ne more biti govora,« je vzklil Časlavský. »Koga neki? Naravno, vi pojdete.«

5.

Letz je vedel, da mora »naravno« iti res samo on. Vloga Judeža izdajalca je pripadla »naravno« njemu. V hiši maščevanja je zasedel ta hladni trgovec s sužnji Časlavský boljše nadstropje, Letzu pa je odkazal smrdljivo podprtilčje. Časlavský je branil sveto ljudsko pravo. Nastopal je kot advokat ljudske družbe. Če izgovori advokat kako krepko, zvočno besedo, si malo kdo predstavlja, da je bilo treba morda — razkleniti nečiste sile, da se je ustvarila ta beseda. Letz je bil priganjač Časlavskega in je iskal zanj tiste nečiste sile. V njunem skupnem prizadevanju so bili trenutki, ko bi se jima lahko pljunilo v obraz. V takih trenutkih je stopal na prizorišče Letz, popljuvanje je bilo pridržano samo njemu.